

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 9 juni 2016 om 20.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool en ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, J.P. Middelburg en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren M.P.A. van Oostrum, J.C.M. Rasch, R. Riphagen, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig: de heer A.A.L. Eversteijn, de heer drs. M. van der Meij, mevrouw A.M. Schrijver en de heer J. Smit.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open de vergadering. Ik heet de leden van de raad, de aanwezigen op de publieke tribune en ook degenen die thuis meekijken, hartelijk welkom. Ik moet een aantal raadsleden verontschuldigen. De heer Van der Meij is afwezig en door verschillende omstandigheden zijn ook mevrouw Schrijver, de heer Smit en de heer Eversteijn afwezig, zodat de heer Rasch vanavond als enige aanwezig is namens de fractie van ONS Voorschoten. Ik verzoek u dus om hem vanavond ietwat te ontzien.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Wij hebben nog even stilgestaan bij alle begrotingswijzigingen. In onze herinnering zou de begroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden, een hamerstuk zijn. Ik kan mij althans niet herinneren dat daar heel veel opmerkingen over waren.

De **voorzitter**: Als dat ook de beeldvorming is bij de andere fracties, besluiten wij daartoe. Ik constateer dat dat het geval is. Daarmee is dat voorstel aangenomen. Ga zo door, mijnheer Van der Haven!

De heer **Van der Haven** (VVD): Ja, we gaan het nog een keer proberen. In de commissievergadering heeft de heer Cramwinckel van D66 een waardevolle aanvulling gedaan op de begro-

ting van de Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland. Daarmee is ook de BSGR-begroting wat ons betreft een hamerstuk geworden.

De **voorzitter**: Wordt die mening gedeeld? Ik constateer dat dat het geval is. Dat betekent dat het voorstel is aangenomen.

De aldus gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 12 mei 2016

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 9 juni 2016

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

- *Positie van gemeente en Goederaad*

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Uit de media, een ingezonden brief van Goederaad en een informatiebrief van het college hebben wij begrepen dat er een conflict bestaat tussen Goederaad en de gemeente over de interpretatie van een conceptovereenkomst van 27 oktober 2015 over de verkoop van het Vlietzaalcomplex. Is het college bereid om op korte termijn met Goederaad in overleg te treden teneinde dit conflict op te lossen? Zo niet, wat zijn daarvan dan de consequenties voor de toekomst van het Vlietzaalcomplex?

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. De heer Von der Assen vraagt of het college bereid is om andermaal in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van het Instituut Goederaad. Het antwoord daarop is ja. Ik heb inmiddels begrepen dat er al een afspraak is gemaakt. De burgemeester en ik zullen dat gesprek samen voeren.

De **voorzitter**: Mijnheer Von der Assen, bent u hiermee tevredengesteld?

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Ja. Ik hoop op een goede afloop.

- *Meevaller bij de provincie*

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Uit een publicatie van het Leidsch Dagblad bleek deze week dat de provincie een bedrag van € 38 miljoen overhoudt. Wat vindt het college van het idee om te proberen om de provincie te interesseren voor een bijdrage aan zowel de RijnlandRoute-boortunnel als het groen houden van de Duivenvoordecorridor, twee projecten

met een bovenlokale importantie die een grote bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de Randstad en de instandhouding van eeuwenoud cultuurlandschap?

De **voorzitter**: Het gaat over financiën en twee inhoudelijke onderwerpen, maar ik denk dat ik het woord het beste aan wethouder Bremer kan geven.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik neem ook de vraag over de RijnlandRoute mee, want in principe is het antwoord hetzelfde. Het college zou het heel prettig vinden als de raadsleden hun eigen fracties in de provincie ertoe proberen te brengen om geld dat is overgebleven, naar Voorschoten te laten gaan voor zowel de Duivenvoordecorridor als de RijnlandRoute. Wij zullen ook zelf bekijken of wij daarvoor een benadering kunnen vinden. Ik weet wel dat het meeste geld dat is overgebleven, in de groenportefeuille zit. Misschien biedt dat kansen.

• *Huisartsenpost*

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De wethouder heeft in de vergadering van de commissie Mens en Samenleving gezegd eerst verder in gesprek te gaan met SMASH en het MCH. Moet gelet op het interview met de Voorschotense huisarts Zinkweg en de verschillende opties die zij in het Leidsch Dagblad noemt, niet eerst een duidelijke positie besproken worden met de huisartsen in Voorschoten, met name een mogelijke aansluiting bij de Leidse regio?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Wij zijn eigenlijk constant in overleg met de huisartsen over hun positie en over de vraag waar zij zich aansluiten. Zoals bekend houden de huisartsen vooralsnog vol dat zij willen samenwerken met SMASH. Eind juni is er wederom een gesprek met SMASH en het MCH over een variant met een lokale post. Tegelijkertijd onderzoeken de Voorschotense huisartsen of aansluiting bij de Leidse regio kan, onder welke voorwaarden et cetera. Natuurlijk willen zij ook nog steeds het punt van de lokale post meenemen. De Voorschotense huisartsen hebben zelf eind deze maand nog een keer een overleg over dit punt. Eigenlijk staat alles op dit moment dus open en zijn we volop in overleg.

• *Inspraak over komst asielzoekers*

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Aan de rand van Leiden, tegen Voorschoten aan, bij de waterzuivering, worden plannen gerealiseerd voor de huisvesting van vluchtelingen en andere woningzoekenden. Dit leidt tot vragen bij Voorschotenaren die in die buurt wonen. Kan het college aangeven hoe de Voorschotenaren die daar in de buurt wonen, door de gemeente Leiden bij de plannen worden betrokken? Wij krijgen signalen dat er niet veel betrokkenheid is. Als dat zo is, is het college dan bereid om de gemeente Leiden te vragen om ook de Voorschotenaren in die buurt uit te nodigen voor de inspraak of voorlichting hierover?

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Volgens mij heeft de raad een informatiebrief van mij hierover gekregen. Daarin staat dat we binnen een vrij grote straal om de Voorschoterweg alle

inwoners hebben geïnformeerd en uitgenodigd voor de informatiebijeenkomst die in Leiden is gehouden. Ik heb vanuit die bijeenkomst de terugkoppeling gekregen dat daar heel veel Voorschotenaren aanwezig waren en hun geluid hebben laten horen. Volgens mij hebben wij er vanuit het college dus alles aan gedaan om de inwoners daar te informeren. Dit was overigens al de tweede keer, want toen het voornemen er was, hebben ze al een informatiebrief gekregen en nu de plannen concreter worden, hebben ze weer een informatiebrief gekregen, met een oplegnotitie van ons college.

Mevrouw **Okma** (D66): Het is goed om dat te horen. Kennelijk heeft het een en ander zich gekruist in onze vraagstelling.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Voortbordurend hierop: inmiddels is bekend dat de gemeente Leidschendam-Voorburg aan een azc gaat werken tegen de grens met Voorschoten aan. Ik zou willen meegeven dat het misschien goed is om er proactief voor te zorgen dat de inwoners van Voorschoten ook daarbij goed betrokken worden.

Wethouder **Bremer**: Ook op dat punt weet ik dat degenen die echt aan de grens van Leidschendam-Voorburg wonen, hierin zijn meegenomen.

• *Jodiumpillen*

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben in de media gelezen dat minister Schippers vindt dat jodiumpillen moeten worden uitgedeeld aan kwetsbare groepen die binnen een straal van 100 kilometer van een kerncentrale wonen. Hiermee bedoelt zij onder anderen kinderen en ouderen. In de krant stond dat dit vanwege de kerncentrales in Doel en Borssele ook voor de regio Leiden geldt. Wanneer worden de pillen uitgedeeld?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Als ik het goed heb begrepen, gaat het hier om internationale afstemming over dit besluit. Wij wachten keurig de instructies van het ministerie af over hoe we hier verder mee om moeten gaan.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij wachten met evenveel belangstelling uw bericht af.

HAMERSTUKKEN

5.1. Rapport Rekenkamercommissie "Zorgen voor Transformatie" (raadsregistratienummer 2353)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.2. Zienswijze ontwerpbegroting 2017 Regionaal inkoopbureau H10 (raadsregistratienummer 5260)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Volgens mij hebben wij zojuist twee agendapunten omgedoopt tot hamerstukken. Ik neem daarom aan dat ook die nu bij de hamerstukken meegenomen worden.

De **voorzitter**: Toen dit bij de vaststelling van de agenda werd opgemerkt, hebben we die stukken al afgehamerd. Ik heb toen al gevraagd of u allemaal met die stukken kon instemmen. Dat is dus al gebeurd.

6. Vaststellen jaarstukken 2015 Voorschoten (raadsregistratienummer 5342)

De **voorzitter**: Misschien is het goed als ik vooraf een opmerking maak over de status van de bespreking. U weet allen dat de accountant nog geen goedkeurende verklaring heeft afgegeven. Dat betekent dat de raad niet een formele beslissing kan nemen in de zin van vaststelling van de jaarstukken. Wij kunnen vanavond het debat inhoudelijk en materieel wel voluit voeren, maar er wordt dus niet gestemd over beslispunten. Eventuele amendementen zijn voorstellen tot wijziging van de beslispunten. Ook over amendementen kan dus geen besluitvorming plaatsvinden. Bij moties ligt dat anders, want moties zijn natuurlijk niet gebonden aan de beslispunten. De status van deze behandeling is dus een inhoudelijke en materiele bespreking, maar er vindt vanavond geen besluitvorming plaats. Die zal plaatsvinden in de raadsvergadering van 7 juli.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. U zei dat wij vanavond voluit het debat kunnen voeren. Wat ons betreft, valt dat eigenlijk wel mee. Wij hebben in de commissievergadering al aangegeven dat wij tevreden zijn over deze jaarrekening. Beleidsmatig liggen we op koers om het coalitieakkoord uit te voeren. Ik ga niet zeggen dat ik dat vervelend vind. Financieel blijven wij redelijk binnen de daarvoor gestelde kaders.

Het aardige van de eerste spreker zijn is dat je iets kunt corrigeren. In de krant stond een citaat van de heer Middelburg. Ik gun de heer Middelburg uiteraard zijn persmomenten, maar er werd gezegd dat 10% niet binnen de kaders van de begroting is uitgegeven. Kennelijk heeft de pers niet helemaal naar het debat gekeken, want wij hebben daar een kleine correctie op aangebracht, want in werkelijkheid ligt het totale percentage van de afwijkingen rond de 7%. Ik zeg altijd: als wij thuis voor 93% binnen de huishoudbegroting blijven, vind ik dat wij het niet heel slecht hebben gedaan. In dat opzicht is de VVD dus tevreden.

Ik ga gelijk naar ons amendement. Wat is de kern daarvan? Wij hebben gedacht: van welke plannen weten we dat zij er op dit moment liggen, maar dat wij daar nog geen dekking voor hebben? Wij kwamen eigenlijk niet verder dan dit. Er is op 21 april een presentatie gegeven en we hebben op 20 mei een informatiebrief van het college gekregen. We weten dat er allerlei maatregelen in het centrum aankomen. We zijn daar enthousiast over, want daarmee wordt het centrum versterkt. We zien ook dat dit nodig is. U hebt de afgelopen dagen vast

allemaal de berichten gezien waaruit blijkt dat Unibail-Rodamco niet ongeveer € 200 miljoen maar ongeveer € 470 miljoen gaat investeren in Leidsenhage, Mall of The Netherlands. Erger gaat het niet worden; dat is de nieuwe naam van Leidsenhage: Mall of The Netherlands. Er zit daar dus heel wat aan te komen. Daarom zijn versterking en het goed op peil houden van ons eigen centrum heel belangrijk. De aanleiding voor het indienen van het amendement is eigenlijk heel simpel. We hebben met elkaar de afspraak dat we, zodra er plannen zijn waar nog geen dekking voor is, proberen om daar zo snel mogelijk een dekking bij te vinden. Als er een overschot in de begroting is en als we nog niet gedekte plannen hebben, laten we die dan op elkaar plakken. Dan kom je tot dit voorstel. Meer behelst het amendement eigenlijk niet. Wat ons betreft, kan het daarmee zo door. Het amendement luidt:

"Amendement 100416.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 9 juni 2016,

overwegende dat:

- de Taskforce Centrum in de commissie Burger & Bestuur d.d. 21 april 2016 plannen heeft gepresenteerd om het centrum aantrekkelijker te maken voor ondernemers, inwoners en bezoekers;*
- de reacties op deze presentatie overwegend positief waren;*
- het college na de presentatie heeft aangegeven dat er nog geen dekking is voor deze plannen;*
- in het algemeen plannen zo spoedig van dekking moeten worden voorzien;*

Besluit:

Het voorgestelde besluit te wijzigen als volgt:

- beslispunt 5 te vervangen door:

- het resterende budget € 150.469 als volgt te bestemmen:

1. €50.000 voor de uitvoering van de maatregelen van de Taskforce centrum te reserveren;

2. €100.469 toe te voegen aan de concernreserve."

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Uw omissie in de vorige raadsvergadering, qua volgorde van grootte, is bij dezen gecorrigeerd, waarvoor dank! ONS

Voorschoten is om verschillende redenen tevreden met de voorliggende jaarrekening. Allereerst hameren wij al jaren op een goed leesbaar en overzichtelijk stuk. Wij hebben de overtuiging dat wij op dat punt steeds meer stappen zetten en dat wij steeds meer in de buurt

komen, waarvoor dank. Complimenten aan zowel de ambtelijke organisatie als het college en de betreffende wethouder voor dit resultaat. Daar zijn wij uitermate tevreden over.

Het resultaat valt uiteen in drie elementen. Er is het element van – laten we maar even man en paard noemen – het grote overschot in het sociaal domein van ongeveer € 1,5 miljoen. In onze visie wisten wij – de gemeente – niet precies wat er op ons afkwam. We wisten wel hoeveel budget wij hadden. Dat budget hebben we daarvoor gealloceerd. Wij hebben ook maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat overschotten binnen het sociaal domein binnen het sociaal domein zouden blijven. Die maatregelen hebben we keurig vastgelegd in ons coalitieakkoord, in het collegeprogramma. Het punt is dus dat wij hebben afgesproken dat, als wij een overschot zouden hebben in het sociaal domein, dat overschot binnen het sociaal domein zou blijven. Als wij een tekort zouden krijgen in het sociaal domein, zouden wij een maatregel nemen, namelijk het verhogen van de ozb, zodat het sociaal domein nooit tekort zou komen. Nu zien wij in het eerste jaar dat we in het sociaal domein een overschot hebben. Dat wordt keurig gereserveerd. Daarmee is het risico dat we de ozb als ventiel moeten gebruiken, kleiner geworden. Laten we hopen dat dat nooit gebruikt hoeft te worden, maar de afspraken die wij hebben gemaakt, dienden ertoe om te borgen dat niemand tekort zou komen. Dat vinden wij erg belangrijk.

Hoe ontstaat dit resultaat? We zien dat er voor € 8 miljoen aan doorgeschoven onuitgevoerd beleid is. Daar zijn allerlei redenen en verschillende factoren voor. Veel geld wordt doorgeschoven van het ene naar het volgende jaar, omdat het werk waarvoor het bestemd was, nog niet was begonnen of nog niet af is. Ook dat is begrijpelijk. Daar is niets mee aan de hand. De derde, uitermate beperkte component, 1,5 ton, is een overschot op de budgetten. Het feit dat dit zo'n klein bedrag is, stemt tot tevredenheid. Dat geeft immers aan dat deze gemeente als een goed huisvader op haar middelen past en zuinig omgaat met de middelen die haar zijn toevertrouwd en daar een goed beheer op voert. Complimenten daarvoor!

Een punt van zorg dat wij ook in de commissievergadering hebben geuit en dat ik in deze zaal wil herhalen, is het feit dat wij een overschot hebben van ongeveer 0,5 ton op de communicatie ten aanzien van het minimabeleid. Ik weet dat dit punt, zolang ik hier meeloop – dat is al zeker 10 à 15 jaar – elke keer weer terugkomt: hoe krijgen wij bij de mensen voor wie dit bedoeld is, bekend dat er middelen liggen? Blijkbaar is dat op de een of andere manier nog niet bereikt in de communicatie daarover. Wij vragen het college dus om een goed plan van aanpak. Het college stelt immers voor om die € 50.000 door te schuiven naar het volgende jaar. Oké, maar dan verwachten we wel een heel goed plan van aanpak, waarmee wij deze keer wel de doelgroepen gaan bereiken waarvoor dit geld bedoeld is.

Ik kom bij het voorstel van de VVD. Wij kennen de VVD als een partij die zuinig omgaat met overheids- en gemeenschapsgeld en die zich over het algemeen houdt aan de bestuursrechtelijke en staatsrechtelijke spelregels. In dit geval stelt de VVD ons een klein beetje teleur, want de VVD stelt voor om de regels een beetje om te draaien: we hebben geld; laten we daar een doel bij zoeken. Het middel zoekt dan dus een doel. Dat is de omgekeerde weg. Zo

kennen wij de VVD niet. Wij zouden van een degelijke partij eigenlijk verwachten – dat kan men dus natuurlijk ook van ons verwachten – dat zij eerst met een goed plan komt en dan zegt: collega-raadsleden, wij hebben daar middelen voor nodig; bij de jaarrekening hebben wij de overschotten in de concernreserve gestopt; daarin zit nota bene € 14 miljoen – het is overigens een leuk debatje waard om je af te vragen wat de hoogte van de concernreserve zou moeten zijn, maar die € 14 mln. lijkt mij wel toereikend, want dat is 25% van de jaarbegroting – en wij stellen voor om ons goede plan te dekken uit de concernreserve. Het heeft namelijk helemaal niets met de jaarrekening en de exploitatieresultaten van 2015 te maken. Op dat punt stelt de VVD ons dus een beetje teleur door die koppeling te leggen. Het komt een beetje opportunistisch over om te zeggen: goh, we hebben geld over; laten we daar een besteding voor bedenken.

De heer **Van der Haven** (VVD): Dit vraagt uiteraard om een reactie. De heer Rasch kiest gelijk al zo'n beetje de grootste woorden die hij kan vinden. Volgens mij is het niet zo spannend. De datum staat in de motie maar volgens mij hebben wij eind april in de commissie B&B een presentatie gekregen van een club mensen onder leiding van René van der Smeede. Daar waren wij volgens mij allemaal vrij enthousiast over. Dat was een plan dat nog niet in de begroting stond. We zijn dus niet zozeer een doel aan het zoeken geweest. Wij constateren dat er een plan is dat ten goede komt aan ons dorp en waar gewoon nog geen dekking voor is. Het bestemmen van een deel van het overschot om daar alvast rekening mee te houden, is wat ons betreft normaal financieel beleid. Zo spannend vind ik het niet.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): De heer Van der Haven zal het toch met mij eens moeten zijn dat dat een plan is van een particuliere club. Wij noemen dat "een subsidievraager". Laat die club dus met een subsidievraag naar de gemeente komen en laat die club zeggen: wij hebben een goed plan; beste gemeente, wilt u dat meefinancieren?

De heer **Van der Haven** (VVD): Volgens mij zitten wij als gemeente gewoon in de Taskforce Centrum. In de begroting van dit jaar hebben wij overigens al geld ter beschikking gesteld voor een aantal maatregelen. Dit borduurt daar gewoon op voort. Als u nu beweert dat wij daar als gemeente niet in zitten omdat het een particuliere club is, waarom betalen we daar in de begroting van dit jaar dan wel aan mee?

Mevrouw **Okma** (D66): Ik heb een vraag aan de heer Van der Haven. Kan hij aangeven waarom het niet een subsidiewaardige club zou zijn?

De heer **Van der Haven** (VVD): Dat is een heel andere vraag. Ik constateer alleen dat wij als gemeente ook dit jaar al een aantal maatregelen hebben betaald. Dat zijn namelijk gewoon zaken in de openbare ruimte, zoals bankjes, straatverlichting en dat soort zaken. Die worden van gemeentewege betaald. Dan kun je misschien wel de constructie kiezen dat je dat door een particuliere club laat doen en dat je die dan subsidieert, maar dat lijkt mij wat ingewikkeld. Volgens mij gaat het gewoon om dingen die de gemeente in het centrum doet.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Het punt lijkt mij wel duidelijk. Wij gaan het voorstel van de VVD om deze reden niet steunen. Daarmee is mijn betoog ten einde.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik heb in de commissievergadering al gezegd dat de ambtelijke organisatie een goed stuk werk heeft afgeleverd. Er zit veel werk in. Deze periode van het jaar vraagt van ambtenaren heel veel inzet om de jaarrekening, de voorjaarsnota en de kadernota rond te krijgen. Allereerst dank daarvoor, want zonder dat werk kunnen wij ons werk als raadsleden niet doen.

Met de jaarrekening sluiten wij het proces van planning en control van 2015 af. We hebben nog geen goedkeurende accountantsverklaring, maar wij hebben begrepen dat dat voor het voorliggende stuk geen probleem is en dat het probleem vooral ligt bij de verbonden partijen, omdat daarvan nog geen informatie is verkregen. Ik ga er dus van uit dat hier straks met een positief resultaat over kan worden besloten.

Ik heb in de commissievergadering gezegd dat de jaarrekening met uitzondering van de zorgparagraaf eigenlijk laat zien dat er is gebeurd wat er moest gebeuren. Daarvoor complimenten aan de organisatie en aan het college. In de zorghoek is echter veel geld overgebleven. Wij hebben in de commissievergadering gevraagd om een onderzoek zoals dat in de Duin- en Bollenstreek plaatsvindt naar de relatie tussen de onderuitputting en de hoogte van de eigen bijdrage. De wethouder heeft toegezegd om dit te gaan onderzoeken. Daar zijn wij blij mee. Dat mag nog even benadrukt worden.

Er blijft een flink bedrag over. Misschien kan de wethouder nog iets zeggen over haar verwachting voor 2016. Is er al een tendens te zien waaruit zij kan opmaken of het bedrag dat overblijft, weer zo hoog zal zijn? Daar kunnen we dan straks in de voorjaarsnota en de kadernota misschien iets mee doen.

Wij vinden het amendement van de VVD prematuur. Ik denk dat het amendement straks beter past in de discussie over de voorjaarsnota en de kadernota. Net als de heer Rasch wil ik zien waaraan dat geld dan wordt besteed. Er gaat in Voorschoten al geld naar de taskforce. Het is uiteraard een positief voorstel. Ik denk dat niemand ertegen kan zijn als het dorp wordt opgeknapt conform de wensen van de gebruikers van het dorp. Het komt ook ten goede aan de burgers. Het is dus geen negatief voorstel, maar ik denk dat het beter onderbouwd moet worden en op een ander moment weer ingebracht moet worden.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik dank het college voor de toezending van deze leesbare jaarrekening. Zij geeft een goed inzicht en de informatievoorziening is helder. Dat vinden wij een verbetering ten opzichte van vorige jaren. Hierdoor krijgen wij een goed beeld van de financiële stand van zaken over 2015. Het is ook goed dat een vergelijkend overzicht van kengetallen van andere gemeenten is meegestuurd. Welk beeld rijst hieruit op? Wij hebben weinig ruimte om extra uitgaven te doen respectievelijk wij geven eigenlijk gewoon te veel uit. De lokale lasten in Voorschoten zijn hoog. Voor dat beeld hebben wij al jarenlang ge-

waarschuwd. In het algemeen denkt mijn fractie dat het college makkelijk geld investeert in infrastructuur en gebouwen maar dat er niet geïnvesteerd wordt in leefbaarheid, groen, structureel sport- en cultuurbeleid en de zorg voor de mensen die dat nodig hebben. Het valt ook op dat burgers niet tijdig bij het beleid worden betrokken. Het college nam zich in het begin van deze coalitieperiode nog wel zo voor om de burgers goed bij het beleid te betrekken. Wij hebben ook nog steeds geen materieel sluitende begroting en het is de vraag of we dat in december of in mei wel hebben. Gaat dat dan wel lukken? Wij zijn heel benieuwd wat de wethouder daarover kan zeggen. Er wordt ook nog steeds gesproken over "structureel ongedekte personele kosten", waarvoor we dekking moeten vinden. Over welk bedrag praten we dan? Welke betekenis heeft bijvoorbeeld de nieuwe cao in dat opzicht? Wij vinden het ook lastig dat de gemeente op een aantal punten niet tijdig haar verplichtingen nakomt. Wij zien dus uit naar de beantwoording van de technische vragen die wij op dit punt in de commissievergadering hebben gesteld.

Wij hebben ook verzocht om een overzicht van de verbonden partijen. Wij zijn blij dat dat overzicht er komt, want dan kunnen we in één oogopslag zien waar een deel van ons geld in dat verband heen gaat. Wij hebben al aangegeven dat het ons verbaast dat we € 1,5 miljoen overhouden op het punt van de 3 D-operaties. Dat is 20% van het budget. Financieel gezien is dat een meevaller, maar welke conclusies mag je daaruit trekken qua beleid? Wij zouden graag inzicht willen krijgen in die uitgaven. Wij vragen het college dus ook om inzicht te geven in de productbegroting. Welke uitnutting is er geweest in de 3 D's? Kan het college die informatie overhandigen? Wij zijn blij met de toezegging dat de wethouder wil laten onderzoeken of er een verband is tussen de eigen bijdrage en het verkrijgen van zorg, maar wij zijn hoe dan ook benieuwd naar de visie van de wethouder op het punt van de 3 D's, nu we zoveel geld overhouden: zou de eigen bijdrage uit principe omlaag kunnen, nu we zien dat die behoorlijk hoog is en dat vanwege die hoogte niet alle zorg via de gemeente gebruikt wordt? We horen graag het antwoord van de wethouder.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Het jaarverslag van het gevoerde beleid is helderder dan dat van vorig jaar. Complimenten daarvoor, ook voor de beantwoording van onze vragen. Voor dit soort informatie pleiten wij al jaren. Eindelijk hebben wij bijvoorbeeld informatie over de CO₂-uitstoot. Woningen zijn een prioriteit. Hier kunnen we iets mee.

Het verslag maakt ook duidelijk dat Voorschoten nog veel te doen heeft aan het nodige klimaatbeleid. Veel ambities zijn bijvoorbeeld nog niet verwezenlijkt. De oprichting van een coöperatie voor zonnepanelen, waar overigens veel belangstelling voor is, is een stap in de goede richting, maar er moet echt nog veel, veel meer gebeuren. Indien de regio niet overgaat tot forse energiebesparing, zal dat bijvoorbeeld ingrijpende gevolgen hebben voor ons landschap bij energieneutraliteit in 2040, zoals blijkt uit een onderzoek van Holland Rijnland. Wij hopen en verwachten over een jaar in de jaarrekening over dit jaar, 2016, te kunnen lezen dat het college zich veel meer rekenschap geeft van deze gegevens. Ondanks onze complimenten blijven wij erbij dat deze jaarrekening qua beleid een fossiel is uit een tijdperk waarop we later met verbazing terug zullen kijken.

Het college heeft, ondanks de toezegging van een jaar geleden om hierover te gaan overleggen met de kinderboerderij, niets gedaan aan natuur- en milieueducatie. Waarom niet? Het al meerdere keren genoemde onderzoek naar de relatie tussen de eigen bijdrage en het overschot van € 1,5 miljoen op de zorgbudgetten juichen wij van harte toe. Zien mensen af van hulp omdat zij een te hoge eigen bijdrage moeten betalen?

Voor GroenLinks is duidelijk dat de financiële situatie van de gemeente Voorschoten geen aanleiding geeft om makkelijk geld uit te geven. We moeten er goed op letten dat we niet in de gevarenzone komen. Daarmee onderschrijven wij het beeld dat de wethouder van Financiën steeds schetst. Geld uitgeven moet doordacht en weloverwogen gebeuren in de vorm van een voorstel aan de raad, zoals dat hoort. Daarom zijn wij het niet eens met het voorstel van het college om € 155.000 te bestemmen voor drie specifieke doelen. Ik zal dit toelichten aan de hand van het voorbeeld van de Stichting Voor Elkaar, want daarbij gaat het om het hoogste bedrag. Op 7 april 2016 deed de rechtbank in Den Haag uitspraak in de zaak die de oud-directeur had aangespannen tegen het bestuur van de Stichting Voor Elkaar. Op 19 april besloot het college om voor te stellen dat de stichting € 75.000 zou krijgen. Op diezelfde dag is het raadsvoorstel bij de jaarstukken gedateerd, waarin het college dit voorstel heeft verwerkt. Waarom is voor deze weg gekozen en niet voor een afzonderlijk raadsvoorstel, zoals dat hoort? We hebben het immers over 2015 en dit is een besluit uit april 2016. De volgorde van de genoemde data wekt de indruk dat het college zou kunnen hebben besloten om de boete voor Voor Elkaar te betalen uit de Wmo-gelden. Wij willen daarom een duidelijke verantwoording van het college over het waarom van dit raadsvoorstel en waaruit de door de rechter opgelegde boete en vertrekpremie worden betaald. Nu de besluitvorming over de jaarstukken is uitgesteld tot 8 juli aanstaande, kan er gewoon een raadsvoorstel naar de raad komen over alle drie de bestemmingen, zoals dat hoort. Kan het college dit toezeggen? Het met een maand vervroegen van de urgente werkzaamheden is nu immers geen argument meer. Wij dienen een amendement in om dit besluit over die € 155.000 niet te nemen en dus om beslispunt 3e in het raadsvoorstel te laten vervallen. Het amendement luidt:

"Amendement 100414.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d.9 juni 2016,

gezien het raadsvoorstel nr. 5342 (1) d.d. 19 april 2016,

overwegende dat

- de jaarstukken, jaarverslag en jaarrekening, het jaar 2015 betreffen;*
- het college voorstelt om €155.000 ten laste van het resultaat beschikbaar te stellen aan drie doelen, te weten Inhuur case manager omgevingsvergunningen (€20.000), extra inzet bouwprojecten (60.000) en aan de stichting Voor Elkaar (€75.000);*

- *het college het beschikbaar stellen van geld officieel moet voorleggen aan de gemeenteraad;*
- *dit niet achteraf geregeld moet worden via de jaarstukken;*
- *op dit moment niet a priori duidelijk is dat het geld nodig is, en waarom;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

beslispunt 3e te laten vervallen."

Om dezelfde ook door andere fracties genoemde reden, zorgvuldig financieel beleid, zullen wij het amendement van de VVD niet steunen. Wij vinden het geen goed idee om en passant € 50.000 uit te geven. GroenLinks staat voor een gedegen financieel beleid.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Om te beginnen sluit ik mij aan bij de eerdere complimenten. Dit is een helder stuk waaruit helder af te lezen is hoe de financiële situatie van de gemeente ervoor staat. Het is ook helderder dan uit de diverse daarvoor bedoelde indicatoren blijkt. Dat blijkt uit het feit – daar heb ik in de commissievergadering naar gevraagd – dat de nettoschuldquote in de loop van dit jaar ineens ongeveer gehalveerd is, enkel en alleen omdat een paar investeringen naar dit jaar zijn geschoven. Mijn fractie deelt de visie van de wethouder dat dit niet een heel goede indicator is, maar dit is nu eenmaal verplicht. Ik ben wel benieuwd in hoeverre dit gevolgen heeft voor de schuldquote van Voorschoten in 2016, want als die investeringen zijn opgeschoven, staan alle signalen in 2016 ineens op rood. Het lijkt mij in ieder geval goed om te weten dat je zulke quotes niet altijd even serieus moet nemen; sommige wel, andere niet.

Andere fracties zijn al ingegaan op het zorggeld. Er is behoorlijk veel zorggeld overgebleven, ongeveer € 1,5 miljoen. Het is goed dat dat zorggeld geormerkt is en aan zorg uitgegeven blijft worden. Het is ook goed om uit te zoeken hoe dit komt. Het lijkt mij heel verstandig om te onderzoeken in hoeverre dat overschot is veroorzaakt doordat mensen onder andere vanwege eigen bijdragen hebben afgezien van zorg.

Het punt van de minimagelden is al aangeroerd door de fractie van ONS Voorschoten. Eigenlijk is het heel vreemd dat er op dat punt steeds geld overblijft. Daar hebben we het in de commissievergadering over gehad. Het is duidelijk dat het college er het afgelopen jaar flink op heeft ingezet om ervoor te zorgen dat dat geld beter gebruikt kan worden waarvoor het is bedoeld, namelijk om mensen met de laagste inkomens echt een steuntje te bieden. Kennelijk moeten er op dat punt nog een paar stapjes worden gezet. Wij zijn heel benieuwd hoe dat er in 2016 uit ziet.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij die laatste woorden van de heer Maassen. Omwille van de tijd zal ik ook het betoog van de heer Rasch niet herhalen,

maar ik was het ook daarmee eens. Ik beperk mij dus tot een paar opmerkingen die ik nog niet heb gehoord, omdat zij niet zijn gemaakt of omdat ik even niet oplette; dat kan allebei. Tot slot zal ik uiteraard ook reageren op de rekensommetjes van de heer Van der Haven.

Ik begin met de punten die ik nog niet heb gehoord. Ten eerste zeg ik graag dat mijn fractie blij is met de toezegging van het college in de commissievergadering dat het graag serieus en open aan de slag wil met de problemen, de dingen die niet goed gaan. De jaarrekening, waarvoor ook mijn fractie complimenten en waardering uitspreekt voor de inzet van de ambtelijke organisatie, leest nog altijd als een jubelverhaal. Dat is natuurlijk leuk en aardig, maar als wij onszelf echt willen verbeteren, moeten wij ook weten waar het minder goed loopt. Daar reageerde het college in de commissievergadering ruimhartig op. Daar zijn wij blij mee.

Het tweede punt sluit daarbij aan. Een manier om dat soort zaken goed inzichtelijk te maken, is simpelweg om meer inzicht te geven in het verschil tussen het geld dat je uitgeeft aan wat je wilt en de overhead. Een concreet voorbeeld betreft al het geld dat overblijft bij de zorg, waaraan de heer Rasch en de heer Maassen al refereerden. Als wij inzicht hebben in de verhouding tussen het geld dat daadwerkelijk naar de zorg en de hulp gaat die wij aan mensen bieden en alle kosten die daaromheen hangen, intern en uiteraard ook bij de inkooppartijen, zou dat ons heel waardevolle informatie kunnen opleveren, zeker als we er ook nog in slagen om dat allemaal te benchmarken. Wij hopen op dat punt op een positieve reactie van het college.

De rekensommen van de heer Van der Haven zijn ook in de commissievergadering even aan de orde geweest. Ik zal daar niet heel lang op ingaan. Ik vond het heel charmant dat de heer Van der Haven mij mijn citaat gunt. Die gun ik hem uiteraard ook van harte; wie weet komt er binnenkort een mooi citaat aan. Ik hecht er echter ook aan om te zeggen dat ik in de commissievergadering die berekening van ongeveer 10% even vlug uit mijn hoofd deed als reactie op de opmerking van de VVD-fractie dat het ongeveer 0,5% betrof. Dat deed ik dus even snel uit mijn hoofd. Ik zat er een stukje naast. Ik heb het thuis nagerekend. Speciaal voor de heer Van der Haven heb ik dat best exact gedaan. Het werkelijke percentage is 8,491389341. Daarmee wil ik maar gezegd hebben dat ik er best plezier in heb dat de VVD mijn fractie verwijt dat wij een afwijking hebben met een factor van 0,15, maar dat dit gebeurde als reactie op een eigen som van de VVD, waarin de factor van de afwijking 16 was. Dat lijkt mij een interessante context, maar dit verbaast mij niet van een partij waarvan de grote roerganger als mantra heeft "sinterklaas bestaat en hij zit daar" en die vervolgens zelf met een amendement komt dat moeilijk anders kan worden beschreven dan als een "sinterklaas zit daar"-amendement.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de wethouder van Financiën, wethouder Beimers, de aftrap doet. Ook andere collegeleden zijn aangesproken op bepaalde onderwerpen.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. We hebben in de commissievergadering natuurlijk al uitgebreid over de rekening gesproken. Ik ben de woordvoerders erkentelijk voor de woorden van

waardering die zij hebben uitgesproken, met name aan het adres van onze medewerkers, die de jaarrekening uiteraard hebben opgesteld en geschreven. Ik deel die waardering volledig. In de context waarin wij werken, is het onontkoombaar dat er tegelijkertijd voor drie begrotings- en rekeningcycli moet worden gezorgd: enerzijds is dat uiteraard die van Voorschoten, maar anderzijds speelt dezelfde cyclus voor Wassenaar en er is nog een derde belangrijke cyclus, namelijk de cyclus van de Werkorganisatie. In de tijd liggen die cycli altijd heel dicht bij elkaar. Mijn respect voor de medewerkers die dit alles in goede banen weten te leiden, is daarom groot. Het is fijn dat ook de raadsleden dat zien en waarderen.

De heer Van der Haven heeft het door hem ingediende amendement toegelicht. Als je dat probeert te analyseren, valt op dat het element met betrekking tot de beoogde eenmalige lastenverlichting is vervallen. In de commissievergadering heb ik het amendement in totaliteit ontraden. Ik merk op dat de aanpassing in de ogen van het college in elk geval een verbetering is. Het voorstel blijft over om € 50.000 uit het resultaat te besteden aan de doeleinden met betrekking tot het centrum. Ik denk dat collega Nieuwenhuizen daar straks nog iets over wil zeggen, maar misschien is het goed om hier te memoreren dat aanstaande vrijdag de voorjaarsnota naar de raad zal worden gestuurd door de griffier. Ik durf nu wel te onthullen dat wij daarin voor dit punt een post hebben opgenomen, geen € 50.000 maar € 35.000. Het lijkt mij goed dat de raad bij zijn overweging met betrekking tot het amendement ook dat aspect mee kan wegen. Ook de heer Rasch heeft daar het een en ander over gezegd. Ik ben hem erkentelijk voor zijn woorden van waardering.

De heer Zoetemelk merkte op dat er op dit moment nog geen goedkeurende verklaring is. Dat klopt; die is er nog niet. Zoals u ook uit de mond van de accountant hebt kunnen vernemen, komt die verklaring er wel aan. Het komt alleen door de laatste finesses die nog moeten worden gepleegd en het noodzakelijke overleg dat daarover nog plaatsvindt. Dat overleg vindt overigens morgenochtend plaats. Dan moet de accountant nog een beperkte procedure doorlopen. Over ongeveer een week zijn wij dan zover dat de ondertekende verklaring daadwerkelijk binnenkomt. Ik neem aan dat die naar de griffier verstuurd zal worden. In die zin staan alle seinen op groen. Daar ben ik heel blij mee, want wij zijn een van de weinige Nederlandse gemeenten die op dit moment een goedkeurende verklaring al vrijwel binnen hebben. Heel veel andere gemeenten hebben die nog niet. Ik hoop dat die ook daar nog komt, maar in verband met alle nieuwe taken en de verklaringen die ook van derden nodig zijn om een goedkeurende verklaring te kunnen afgeven, neemt dat proces veel meer tijd dan vorige jaren.

De heer Zoetemelk en anderen hebben gevraagd of wij in 2016 weer zoveel overhouden in het sociaal domein als in 2015. Wij verwachten eigenlijk dat dat niet het geval zal zijn, want wij weten nu al dat de uitkeringen, met name ten behoeve van de jeugd, een aflopend verloop hebben. Daar houden wij in onze ramingen rekening mee. Wij gaan er overigens wel van uit dat de uitgaven op het domein van de sociale zorg grosso modo, met de nodige slagen om de arm, nu wel helder zullen zijn. Ik zeg echter "met slagen om de arm", want eigen-

lijk weet je natuurlijk pas na enkele jaren wat het uitgavenpatroon is. Dat moet een beetje "uittrillen", zoals dat heet.

Mevrouw Okma stelde een vraag in het verlengde daarvan: hebben wij de komende jaren een materieel sluitende begroting? Daarin zullen wij meer inzicht bieden bij de voorjaarsnota en de kadernota. Ik kan mevrouw Okma verzekeren dat het een buitengewoon uitdagende opgave blijft, maar daar komen we in de volgende cyclus uitgebreid over te spreken met elkaar.

Mevrouw Okma (D66): Ik begrijp dat dat stuk morgen verstuurd gaat worden. Is het voorstelbaar dat u daar nu al een inkijkje in biedt?

Wethouder **Beimers**: Ik heb al gezegd dat het een buitengewoon uitdagende taak is. Ik stel voor dat we vanavond niet vooruit gaan lopen op de behandeling van de voorjaarsnota en de kadernota, maar dat ik het nu even laat bij de globale opmerking dat het een buitengewoon grote opgave blijft. Ik denk dus dat wij daar nog de nodige inspanningen voor moeten verrichten. Bovendien is het cijferbeeld nog aan de nodige dynamiek onderhevig. Dat wisselt dus nogal.

Mevrouw Okma stelde de feitelijke vraag wat nog de omvang is van de ongedekte personele kosten. Wij hebben daarover in het verleden geconstateerd dat dit € 1 miljoen was. We hebben daarvan € 700.000 kunnen oplossen. Die post bedraagt nu dus netto nog € 300.000, zoals ik in de commissievergadering al heb gezegd. Daar kunnen wij nu dus niet over rapporteren. Wij gaan ervan uit dat wij dat nog kunnen oplossen door toerekeningen te plegen aan projecten die wij nog aan het uitvoeren zijn.

Mevrouw Lamers vroeg hoe het kan dat er niet wordt gerapporteerd over natuur- en milieueducatie. De simpele verklaring daarvan is dat in de vorige raadsperiode door een raadsbesluit in het kader van ombuigingen die toen zijn gepleegd, de natuur- en milieueducatie als zodanig is afgeschaft. Daar kunnen wij nu dus niet over rapporteren.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Dat besluit is ons bekend. Ik verwees naar een toezegging van de wethouder in een commissievergadering van vorig jaar september over de natuur- en milieueducatie op de kinderboerderij. Dat besluit is dus bekend; daar gaat dit niet over. Dit gaat om die toezegging.

Wethouder **Beimers**: Dan stel ik voor dat wethouder Bremer daar straks nog iets over zegt. Ik heb die toezegging niet zo scherp voor ogen, maar ik denk ook niet dat ik die heb gedaan. Kennelijk is die toezegging echter wel namens het college gedaan. Ik mis dus voldoende feitelijke informatie om daar iets over te kunnen zeggen.

Mevrouw Lamers heeft enkele woorden gewijd aan de posten die wij via de rekening ter besluitvorming aan de gemeenteraad hebben voorgelegd. Uit haar amendement en ook uit haar bewoordingen blijkt dat zij van mening is dat wij dat niet hebben gedaan conform de voor-

schriften, in die zin dat er geen voorstel van het college zou zijn om dit te doen. De vormgeving van ons voorstel bij de rekening is echter een keurig raadsvoorstel. In die zin voldoet het voorstel volgens mij aan alle vormvereisten. Ten aanzien van de inhoud hebben wij gezegd dat voor elk van die drie posten eigenlijk geldt dat er een directe relatie is met de rekeningoverschotten in 2015. Dat is ook de reden waarom wij hebben gemeend om die posten nu ten laste van de rekening te kunnen voorstellen. Over de post van € 75.000 voor Voor Elkaar heb ik in de commissievergadering al aangegeven dat het bestuur van Voor Elkaar in een bestuurlijk overleg dat wethouder Nieuwenhuizen en ik met het bestuur van Voor Elkaar hebben gehad, ons heeft verzekerd dat de kosten van het rechterlijk vonnis door Voor Elkaar uit eigen middelen zullen worden betaald. Ik denk dat wethouder Nieuwenhuizen daar straks nader op in zal gaan. Toevalligerwijs gaat het om een bedrag met dezelfde omvang. Wij hebben die € 75.000 in onze middelen vrij willen maken om Voor Elkaar activiteiten te laten ontplooiën die wij als gemeente noodzakelijk vinden. Daar heeft Voor Elkaar ons niet naar gevraagd, maar wij vinden het noodzakelijk om dat te doen. Inhoudelijk zal wethouder Nieuwenhuizen daar straks volgens mij nog iets over opmerken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Toch is er naar onze mening een relatie tussen die twee bedragen: als de ene € 75.000 niet uitgegeven hoeft te worden, is de andere € 75.000 niet nodig. Kunt u daarop reageren?

Wethouder **Beimers**: Euro's zijn natuurlijk altijd met elkaar uitwisselbaar. Daarom is het ook zo makkelijk als je een heldere verrekeneenheid hebt, maar er is geen inhoudelijke relatie. Het is toevallig dat die bedragen even groot zijn. Het is overigens allerm minst zeker dat de ontslagvergoeding € 75.000 blijft, want er is nog een kans dat een van beide partijen in hoger beroep gaat en dat een nader besluit door een hogere rechter wordt genomen. Die beroepstermijn is volgens mij op dit moment nog niet verstreken. Ik heb in de commissievergadering volgens mij voldoende helder uiteengezet hoe de zaak in elkaar steekt. Ik zou willen voorkomen hier al te zeer in herhaling te vervallen.

(De heer Maassen verlaat de vergadering)

Wethouder **Beimers**: De heer Maassen vroeg mij om een prognose van de netto schuldquote voor 2016. Op basis van de veronderstellingen die wij moeten hanteren, de begrotingscijfers en de cijfers van de voorjaarsnota denk ik dat het heel goed mogelijk is – daarbij kijk ik ook even naar mevrouw Heringa – om een nadere prognose voor 2016 te geven, met de aantekening dat het weliswaar een verplicht criterium is dat wij natuurlijk blijven opnemen, maar dat wij zelf proberen te koersen op een absoluut cijfer, dat minder onderhevig is aan telleren noemereffecten. Dat hebben wij ook in de beantwoording van de vraag aangegeven.

De heer Middelburg zou ik willen bevestigen dat ik in de commissievergadering inderdaad heb gezegd dat het goed is om, zoals hij heeft gesuggereerd, een nadere analyse te maken van de overschrijdingen die zich in de rekening voordoen en van de onderuitputting die zich

soms voordoet en waarover mevrouw Nieuwenhuizen ook heeft gesproken. Ik denk dat dit kan leiden tot een dieper inzicht in hoe de begrotingsuitvoering verloopt.

Wethouder Nieuwenhuizen: Voorzitter. Collega Beimers heeft het meeste al ingevuld. Ik ga in op een aantal resterende vragen. Alle woordvoerders hebben gesproken over het overschot in het sociaal domein. We hebben in de commissievergadering uitgebreid gesproken over de redenen daarvan. Wij zijn erg gefocust geweest op het overnemen van de taken in het sociaal domein. De Rekenkamercommissie heeft bevestigd dat de overkomst van die taken per 1 januari 2015 buitengewoon goed is gegaan. Ik denk dat dat voorop staat, met de vraag of wij alle mensen hebben weten te bereiken die zorg of ondersteuning nodig hebben. Daar zijn wij natuurlijk heel druk mee bezig geweest: met het ene informatiepunt, met alle voorlichting en natuurlijk ook met onze adviescommissies in de voorbereiding van het beleid. De redenen voor het overschot zijn heel divers. Enerzijds zijn er minder aanvragen geweest dan verwacht. We hebben het bijvoorbeeld gehad over de taken die vanuit de Wet langdurige zorg overkwamen. Mensen kwamen uiteindelijk niet altijd in de Wmo terecht, maar toch weer in de Wet langdurige zorg. Ik bedoel daarmee natuurlijk met name de oude AWBZ. We hebben het ook gehad over de relatie met de eigen bijdrage. Ik heb al toegezegd dat wij het onderzoek, net als in de Duin- en Bollenstreek, zeker zullen opstarten. Ook gelet op de hele transformatieopgave waarmee wij bezig zijn, is het zeker van belang om goed zicht te hebben op hoe dit zit en of er dus een relatie is tussen de eigen bijdrage en de onderuitputting op dit moment.

Er is ook gevraagd of ik al iets kan zeggen over de prognose voor dit jaar. Daar heeft wethouder Beimers al iets over gezegd. Ik denk dat wij nog steeds toch voorzichtig moeten zijn. Wij voeren het door de raad vastgestelde beleid gewoon uit. We proberen natuurlijk nog steeds alle mensen te bereiken om wie het gaat, de mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben. Daarbij hebben wij natuurlijk ook heel speciaal aandacht voor mensen die uiteindelijk afzeggen in verband met de eigen bijdrage. Ook daar hebben we het uitgebreid over gehad, ook al in eerdere commissievergaderingen. In ieder geval bij de huishoudelijke ondersteuning, waarbij wij die mensen in beeld hebben, zijn die mensen gebeld en is hiernaar gekeken. Dat onderzoek nemen wij dus mee. Voorop staat echter inderdaad de al door de heer Rasch gememoreerde afspraak dat alles wat resteert van de budgetten vanuit het sociaal domein, in de reserve sociaal domein worden gestort.

Ook over het minimabeleid zijn vragen gesteld. Ook daarover hebben we in de commissievergadering gesproken, maar ik herhaal het graag. Bij de managementrapportage van Werk en Inkomen zat ook het communicatieplan voor het minimabeleid. We hebben vorig jaar al vele malen meer mensen bereikt dan voorheen. Het communicatieplan gaat dus ook daadwerkelijk zijn vruchten afgeworpen. De raad heeft het minimabeleid voor een aantal jaren vastgesteld. Wij blijven dus inzetten op nog meer mensen bereiken die gebruik willen maken van de minimaregelingen. Ik denk dat het communicatieplan dat daaronder ligt, daadwerkelijk zijn vruchten heeft afgeworpen.

Wat de vraag van mevrouw Lamers over NME op de kinderboerderij betreft: ik moet even nagaan of daarover een toezegging is gedaan en hoe dat exact zit. Daar kom ik dus graag later op terug.

Ik ga nu in op de Taskforce Centrum en het amendement van de VVD. De raad heeft een aantal weken geleden inderdaad een presentatie van de Taskforce gekregen over de maatregelen die de Taskforce nu nog beoogt. Op dat moment heb ik gezegd dat nog niet in beeld was wat de benodigde financiële middelen waren. Vorig jaar en nog recenter in een informatiebrief hebben wij de raad geïnformeerd over de achttien kortetermijnmaatregelen die de Taskforce voor zich zag. Vorig jaar was een bedrag gelabeld. Inmiddels is, zoals mijn collega Beimers al zei, bekend wat de aan de raad gepresenteerde maatregelen gaan kosten. Het is aan de raad om daartoe al dan niet te besluiten in het kader van de voorjaarsnota – dat weten wij inmiddels dus, omdat die morgen bij de raadsleden op de mat ligt – of nu al in het kader van het voorstel van de VVD. Het gaat dus om de maatregelen die daar gepresenteerd zijn. Ik denk dat daar volledige helderheid over is.

Ik denk dat wij in de beantwoording van de schriftelijke vragen de vragen over Voor Elkaar hebben beantwoord, evenals in de commissievergadering. We hebben gezegd waarvoor het geld is bedoeld: dat zit helemaal in die transformatieopgave, in het anders werken, waarbij een organisatie voor directe en individuele hulp aan inwoners veel meer naar een organisatie moet groeien die gericht is op signaleren en het sterker maken van buurten. Ik denk dat we die vragen hebben beantwoord. Woej in Leidschendam-Voorburg is als voorbeeld aangedragen als een organisatie die veel meer als een spil tussen de formele en de informele zorg functioneert. Dat is een daadwerkelijke transformatieopgave, een verbreding van de welzijnsorganisatie. Het advies waarover wij de raad in de informatiebrief hebben geïnformeerd, geeft al richting aan voor die ontwikkeling van Voor Elkaar. Wij hebben gemeend dat wij vooruitlopend op die plannen – maar volgens mij hebben wij eind deze maand weer bestuurlijk overleg – er in elk geval goed aan doen om zo snel mogelijk door te gaan met de ontwikkeling van die welzijnsorganisatie, zoals ook in het Uitvoeringsprogramma 3D stond.

De **voorzitter**: We gaan nu beginnen aan de tweede termijn van de raad.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Ik kom alleen nog even terug op het amendement, waarover het een en ander is gezegd. Enkele partijen hebben daarop gereageerd. De meeste deden dat serieus; eentje deed dat niet. Dat is jammer. De PvdA heeft het amendement gelabeld als "een sinterklaasmotie". Dat gebeurde zonder argumentatie. Ik ben beter gewend van de heer Middelburg. Ik debatteer graag op inhoud.

De **voorzitter**: De heer Middelburg; als de heer Van der Haven zo'n opmerking maakt, neem ik aan dat hij natuurlijk ook een interruptie verwacht.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik ben van de heer Van der Haven gewend dat hij luistert. Ik heb heel helder gezegd dat ik mij aansloot bij de opmerkingen van de heer Rasch en ik heb mij

dus ook aangesloten bij zijn argumentatie. De heer Van der Haven doet een voorstel om geld uit te geven zonder dat daar een duidelijk voorstel onder ligt en zonder aan te geven waarom hij dat bedrag nodig heeft. Hij zegt dus gewoon: we pompen er wat geld in. Dat is de argumentatie die daaronder ligt, mijnheer Van der Haven. Als u had opgelet, had u dat geweten.

De heer **Van der Haven** (VVD): Ik heb zeer goed opgelet. Ik heb de heer Rasch het woord "sinterklaasmotie" en dergelijke niet in de mond horen nemen, tenzij hij dat nu spontaan alsnog wil doen. Verder vind ik dat die argumentatie niet klopt, want de eenvoudige reden is dat er een presentatie is gegeven waarin allerlei maatregelen zijn genoemd. Er ligt ook een informatiebrief waarin achttien maatregelen genoemd worden. Hoe concreet wil je het krijgen? Het enige punt is dat wij geconstateerd hebben dat er nog geen dekking voor die plannen was. Ik moet wel zeggen dat het college aangeeft dat daar nu een bedrag aan te hangen is. Wij hebben zelf een inschatting gemaakt van € 50.000. Het college zegt nu dat het bedrag € 35.000 is. Wat ons betreft, moet dat natuurlijk in overeenstemming met elkaar zijn. Bij dezen passen wij de motie dus uiteraard aan door het bedrag te wijzigen in € 35.000. Nogmaals: de strekking van de motie is eigenlijk niet anders dan: er liggen plannen voor versterking van het centrum en het is ook nodig om het centrum beet te pakken; de leegstand is zo goed als verdwenen, maar we zien dat er nog enkele zaken moeten gebeuren; laten we die dan zo snel mogelijk beetpakken met elkaar. Als het probleem dan is dat er nog geen dekking is en als we dat vanavond kunnen regelen, laten we dat dan regelen.

De **voorzitter**: U sprak van "een motie", maar ik wijs erop dat het om een amendement gaat. Ik heb al eerder aangegeven dat amendementen die zijn gekoppeld aan de jaarstukken, vanavond niet in stemming komen. Er zal vanavond dus geen besluitvorming kunnen plaatsvinden over het amendement. Dat gebeurt in de volgende raadsvergadering. Dan heeft de raad inmiddels ook alle informatie vanuit de voorjaarsnota. Misschien kan die koppeling van die twee zaken in de vergadering van 7 juli nader zicht op deze zaak werpen. De raad beslist vanavond dus niet over dit amendement.

De heer **Van der Haven** (VVD): Wij hebben dat stuk over de besluitvorming pas na het werk, dus vlak voor de vergadering, kunnen lezen. Toen was het amendement al verstuurd. Om die reden heeft mijn fractie net voor de vergadering geconcludeerd: als wij vanavond niet kunnen besluiten, als dit ook in de voorjaarsnota staat en als de besluiten hierover gelijk met de besluiten over de voorjaarsnota worden genomen, is het amendement overbodig geworden.

De heer **Middelburg** (PvdA): De heer Van der Haven vroeg: hoe concreet wil je het hebben? Dat kan ik vertellen. Ik zou het graag zo concreet willen hebben als een raadsvoorstel, met daarbij een uitgewerkte begroting en een daarbij passend dekkingsvoorstel, want dan voorkom je bijvoorbeeld dat je € 50.000 wil geven, terwijl blijkt dat er € 35.000 nodig is. Ik begrijp dat de heer Van der Haven het niet fijn vindt als ik dat "een sinterklaasamendement" noem, maar ik vraag mij af hoe de VVD het noemt als je gewoon € 15.000 extra wil geven

aan een project dat dat geld niet nodig heeft. Hoe noemt de heer Van der Haven dat? Het hoeft voor mij geen "sinterklaas" te heten, maar hij heeft daar zelf vast een term voor.

De **voorzitter**: Nog één keer een reactie van de heer Van der Haven en dan ronden we dit af, want op zich kunnen we hier de hele avond mee doorgaan.

De heer **Van der Haven** (VVD): Even los van alle flauwigheden die de heer Middelburg noemt: wij hebben gezien dat er een plan was en dat daar nog geen dekking voor was. Volgens mij is dit normaal, goed financieel beleid, waar de VVD voor staat. Op basis van onze ervaring hebben wij een bedrag willen inschatten dat daar ongeveer mee gemoeid zou zijn. Het blijkt dat wij er iets naast zitten. Dat is prima, hartstikke goed. De intentie van de motie is volgens mij echter helder en is volgens mij ook volstrekt legitiem. Er is een plan waar wij als raad enthousiast over zijn en waarmee wij onze ondernemers kunnen helpen, maar waar geen dekking voor is. Die intentie heeft de VVD hiermee willen neerleggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Rasch, u was toch al aan de beurt voor uw tweede termijn. Misschien kunt u uw interruptie daarin meenemen?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik haak eerst aan op de laatste woorden van de heer Van der Haven, die zegt dat er een plan ligt en dat er geen dekking is. Hij zegt dat de dekking gevonden zou moeten worden in € 50.000. De wethouder zegt dat € 35.000 genoeg is. Waar is dan dat plan met een berekening en een dekking? Er ligt misschien wel een plan, maar er is geen berekening bij het plan.

De **voorzitter**: Ik zou u toch willen vragen om hier niet te uitbundig op in te gaan, want de situatie is volgens mij redelijk helder. Nog één reactie van de heer Van der Haven en dan vraag ik u om door te gaan met uw tweede termijn.

De heer **Van der Haven** (VVD): Het plan staat onder andere in de brief van 18 mei, verzonden op 19 mei en ontvangen in de vrijdagzending van 20 mei. Daarin staat het plan, met achttien punten. Het bedrag is zojuist door het college genoemd en is door mij bijgesteld. Dat is volgens mij zo concreet als we het kunnen krijgen.

De **voorzitter**: Ik wil deze discussie hiermee afronden. Mijnheer Rasch, ik verzoek u om door te gaan met uw tweede termijn.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als je een plan hebt, is het gebruikelijk dat je daar een bijlage bij voegt met een soort tabelletje: ik heb voor de volgende punten zoveel geld nodig. Aangezien dat er niet bij zat, stel ik maar even dat dat plan er niet was.

Ik wil nog even reageren op de voorstellen van GroenLinks, de PvdA en de SP. Ik heb daar diep over nagedacht. De drie fracties snijden een goed en stevig principieel punt aan. Het argument is eigenlijk hetzelfde als ons argument tegen het voorstel van de VVD: je moet niet

geld toekennen omdat je dat hebt en je moet ook niet ongerelateerde zaken proberen te relateren. Als wij in 2015 toevallig geld over hebben, kun je dus niet zeggen dat je dat in 2016 voor iets anders gaat bestemmen. Daar hebben die fracties een punt. Zij noemen echter drie onderwerpen. Twee van die drie onderwerpen snijden naar onze mening eerlijk gezegd geen hout. Het eerste onderwerp betreft de casemanager. Dat was een besluit uit 2015. Je zou kunnen zeggen: er is een besluit uit het vorige jaar, daar is mee gestart, daar is budget aan toegekend, het is niet af, er is geld over en het is logisch dat dat geld doorschuift naar het volgende jaar. Dat onderwerp zou ik dus eigenlijk niet van toepassing willen verklaren. Hetzelfde geldt voor de inzet voor bouwprojecten; dat is eigenlijk van hetzelfde laken een pak. Het enige waar best wel iets voor te zeggen valt, is de extra subsidie voor Voor Elkaar. Iedereen heeft natuurlijk gelijk: de wethouder heeft gelijk als hij zegt dat geld geld is en dat je op een gegeven moment niet meer kunt traceren welke inkomende euro's voor welke uitgaande euro's bestemd zijn. Het is echter natuurlijk een waarheid als een koe dat, als Voor Elkaar dat probleem van € 75.000 uit een arbeidsconflict niet had hoeven op te lossen, Voor Elkaar ook geen behoefte had aan € 75.000 extra voor andere zaken. Het komt immers toch in dezelfde bak met centen terecht. Dat is een lastige kwestie. Gelukkig worden wij gered door de relatief ingewikkelde bestuursrechtelijke situatie waarmee wij vandaag te maken hebben. Wij debatteren namelijk over een besluit dat niet genomen kan worden, omdat het besluit niet besluitrijp is. Dat biedt het college zeker een maand de tijd om, goed kijkend naar de amendementen, de moties en alle gevoelens van deze raad, met een besluit te komen dat daar redelijk aan tegemoet komt en om dat bij de eerstvolgende ronde mee te nemen voor de besluitvorming. Dat lijkt mij ook de elegantste weg.

Ik heb ook een punt over die ondernemerscommissie of die centrumcommissieclub. Het zal toch niet gebeuren dat met dat geld die leibomen gekapt gaan worden? Het zou zonde zijn als wij daarvoor subsidie geven. Laten we dat dus niet doen.

De heer **Van der Haven** (VVD): Los van, ook hier, de flauwigheid zou het de heer Rasch sieren als hij probeert om de naam te onthouden van een belangrijke club in ons centrum, waar een hoop mensen hun brood mee verdienen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik heb vandaag nog gelezen dat de voorzitter van de winkeliersvereniging heeft gezegd dat die bomen weg moeten: "Wij gaan ze niet kappen, maar ze moeten wel weg".

De heer **Van der Haven** (VVD): Volgens mij gaan wij daar niet over. En wij hebben het hier over de Taskforce Centrum, niet over de een of andere ondernemersfröbelclub of hoe u het ook wilt noemen. Het gaat over de Taskforce Centrum, de Ondernemersvereniging en de Centrum Ondernemers Voorschoten. Volgens mij vindt er nog overleg plaats en is dit uitvoering. Daar gaan wij als raad niet over.

De **voorzitter**: Wij spreken in ieder geval met respect over onze partners. Dat is de cultuur.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Allereerst dank ik de wethouders voor de beantwoording van de vragen. We kunnen vanavond geen besluit nemen over de amendementen, maar we kunnen een amendement wel overbodig verklaren. Ik denk dat dat vanavond is gebeurd. Dat hoeven we dus niet meer te doen in de vergadering in juli. Dat is hier al gebeurd; dat besluit hebben we genomen.

We kunnen vanavond een hoop bomen opzetten, maar wij gaan toch over de openbare ruimte. Wij gaan dus zeker over die bomen. Daar moeten we volgens mij nog het nodige over bespreken. Verder heb ik geen opmerkingen. De jaarrekening is een prima stuk en wij gaan daar straks in juli mee akkoord.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij hebben het college gevraagd wat het doet aan het betrekken van de burgers bij het beleid. Zij moeten tijdig geïnformeerd worden over wat hun te wachten staat. Daar hebben wij nog geen antwoord op gekregen. Daarnaast hebben wij verzocht om inzicht te krijgen in de productbegrotingen van de 3 D's. Die zouden wij graag toegestuurd willen krijgen. Ook daarop hebben wij nog geen antwoord gekregen. Daarnaast hebben wij de wethouder ertoe uitgenodigd om haar visie neer te leggen op de eigen bijdragen: denkt zij dat die, nu er zoveel geld over is, uit principe omlaag kunnen?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de wethouders voor de beantwoording. Ik dank de wethouder voor de toezegging om nog even na te gaan hoe het zit met de toezegging ten aanzien van de natuur- en milieueducatie. Zij haalde het RKC-rapport aan en zei dat dat heel positief was. Het klopt dat het positief was, maar het lijkt mij voor de volledigheid goed om aan te geven dat er ook zorgpunten waren, bijvoorbeeld ten aanzien van de aansturing van de ACT-teams.

GroenLinks zit in een moeilijke positie, want met de jaarstukken hebben wij op zich niet veel problemen. We zouden die enthousiast goed willen keuren, want het gaat niet om het beleid maar om de verantwoording en daar kunnen wij ons in vinden. We hebben echter wel een probleem met het raadsvoorstel. De heer Rasch van ONS Voorschoten heeft het daar al over gehad. We hebben nu een maand uitstel. Gebruik die maand om een raadsvoorstel te maken waarin wij ons kunnen vinden en om duidelijk te maken dat er geen verband is, zoals wordt aangegeven. De volgorde van data, zoals we die hebben opgelezen, wekt echt een andere indruk. Neem dus de tijd om dat te onderbouwen. Volgens ons is daar niets op tegen. We besluiten in juli. Zo snel hoeft het dus niet. Je kunt nu toch nog niets doen, omdat er nog geen besluit is genomen. We kunnen dus toch nog niet instemmen met beslispunt 3e. Wij hebben echt een probleem met het goedkeuren van de jaarstukken als het raadsvoorstel er zo uit blijft zien. Wat de andere twee bestemmingen voor het geld betreft, noemde de heer Rasch goede punten; die nemen we ter overweging mee, maar juist dit punt willen wij beter onderbouwd zien, want als dat geld niet nodig was geweest, hoefde dat eerste geld daar ook niet naartoe. Wij willen dus graag nogmaals een reactie van de wethouder hierop.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Een wijs man zei ooit: een jaarrekening vaststellen zonder accountantsverklaring is hetzelfde soort flauwigheid als geen onderbouwing geven bij een voorstel om geld uit te geven. Je moet dat dus gewoon allebei niet doen. Dat is een mooie samenvatting van wat wij vanavond daadwerkelijk met deze stukken gaan doen.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. In de tweede termijn kan ik vrij kort zijn. Enkele fracties hebben gesproken over de drie elementen waarover wij voorstellen om daarover nu al te beslissen. Ik denk dat het procesmatig correct vorm is gegeven, zoals ik in de eerste termijn al heb gezegd. De echte besluitvorming kunnen wij echter pas plegen in de volgende vergaderingscyclus. Materieel maakt het voor het tijdsaspect dus niet veel uit. Mijn voorstel voor dit moment zou zijn dat de leden van het college, gehoord de discussie van vanavond in de raad, nog even met elkaar van gedachten wisselen over hoe we hier het beste mee om kunnen gaan. Wellicht kunnen wij dan een keuze maken: brengen we dit punt via de rekening tot besluitvorming of via de voorjaarsnota? Het lijkt mij correct om dat in het college te bespreken. Daar hebben we ook nog wel even de tijd voor.

Mevrouw **Okma** maakte een opmerking over de communicatie. Volgens mij is dat iets uit de portefeuille van de voorzitter. Zij vroeg ook om een productbegroting 2016. Volgens mij wordt er geen productiebegroting gemaakt en is die er niet. Als die er alsnog wel blijkt te zijn, zal ik die de raad toesturen, maar ik meen zojuist van mevrouw Heringa begrepen te hebben dat zo'n begroting er niet is en dat we dat niet zo doen. Op de opmerkingen van mevrouw Lamers ben ik al ingegaan.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Volgens mij was er alleen nog wederom een opmerking van D66 over de eigen bijdrage: vind ik dat die uit principe omlaag kan? Nogmaals: het is van belang dat wij het beleid hebben uitgevoerd zoals dat door de raad is vastgesteld. Ik denk dat mijn principes er op dit moment niet veel toe doen. Het is belangrijk dat gaan aantonen hoe groot de relatie is tussen de onderuitputting en de eigen bijdrage. Op dat moment zouden wij het beleid kunnen bijstellen of kunnen wij dit goed en gedegen meenemen in het nieuwe beleid ten aanzien van de transformatie voor het hele sociale domein.

Mevrouw **Okma** (D66): Ik vind dat de wethouder zich bescheiden opstelt: haar principes doen er wel degelijk toe. Wij zouden haar visie op dit geheel dus heel graag willen horen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik vind het prima, maar dan zijn we nog wel eventjes bezig. Ik denk dat het verstandig is dat we eerst de relatie aantonen tussen de eigen bijdrage en het overschot dat er nu ligt. Daar blijf ik aan vasthouden.

De **voorzitter**: Deze discussie zal volgens mij een vervolg kunnen krijgen in de commissievergadering.

Er rest voor het college nog een opmerking over communicatie en betrokkenheid. Voor een deel is dat altijd een kwestie van appreciatie: hoe kijk je tegen dingen aan? Ik heb wel een

paar dingen op een rijtje gezet die ten aanzien van communicatie en betrokkenheid zijn gebeurd. Ik denk bijvoorbeeld aan de Sportnota, het subsidiebeleid, de Vlietwijk, een aantal verkeersprojecten en veiligheid. Er is op een aantal punten dus echt gepoogd om onze inwoners vanaf de voorkant van processen bij zaken te betrekken. Nogmaals: over het resultaat daarvan kun je misschien verschillend oordelen, maar het gaat erom dat we bij een groot aantal onderwerpen hebben gekozen voor een heel actieve benadering van inwoners. Er zijn ook heel veel signalen afgegeven. Bijvoorbeeld bij de Sportnota en het subsidiebeleid proberen we echt vanaf het begin om daar interactief met de samenleving over te spreken. Als de raad de behoefte heeft om hier nog eens over te spreken, is dat uitstekend, maar laten we dat dan niet op basis van deze documenten doen. Laten we dat punt dan een keer agenderen voor de raadscommissie Burger en Bestuur. Namens het college wil ik echter wel graag zeggen dat wij echt heel bewust hebben geprobeerd om de burgers vroegtijdig bij processen te betrekken. Dat is in ieder geval de insteek en de intentie. Misschien slagen dingen soms niet – daar spreken we dan over – maar de intentie van dit college is volgens mij helder.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Was dit een antwoord op de vraag over de communicatie over de bijzondere bijstand?

De **voorzitter**: Nee, dit was een antwoord op de vraag van mevrouw Okma. Er is al een antwoord gegeven op de vraag over de communicatie ten aanzien van de minima; die vraag is door wethouder Nieuwenhuizen beantwoord.

Normaal zeggen we nu dat er twee termijnen zijn geweest en dat we overgaan tot de besluitvorming. Dat kunnen we nu dus niet zeggen. Ik denk dat er een heldere en duidelijke discussie is geweest. De posities zijn expliciet gemaakt. Namens het college heeft wethouder Beimers gezegd dat het college, gelet op deze discussie, zich nog op de stukken zal beraden en zal bekijken of er op bepaalde onderdelen nog nadere voorstellen van het college komen. Die nadere voorstellen van het college zullen dan ook op tijd komen. Dat is de positie.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik wil even benadrukken dat ook een goede onderbouwing en duidelijkheid over waar wij geld aan uit gaan geven, van belang zijn.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat u van de kant van het college een goede onderbouwing gewend bent.

De heer **Van der Haven** (VVD): Wat het proces betreft: u hebt aan het begin aangegeven dat we er eigenlijk naar zouden moeten streven dat de jaarstukken vanavond een hamerstuk zouden worden voor de volgende raadsvergadering door te proberen om de inhoudelijke discussie vanavond volledig af te ronden, ook gelet op de agenda van de komende raadsperiode. Gelet op de termijnagenda, wordt het de volgende keer een kunststukje. Als u zegt dat het college met nadere voorstellen komt, moeten we dat misschien even afbakenen. Gaat het daarbij eigenlijk alleen om de motie van GroenLinks die nog ter tafel ligt? Heb ik dat goed begrepen?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Het amendement.

De **voorzitter**: Inderdaad, dat is correct. Dat is de situatie. Het gaat dus niet om totaal nieuwe voorstellen, maar om een precisering van een enkel punt. De wethouder gaf ook al aan dat het gaat om de afweging of dit bij de rekening of bij de voorjaarsnota wordt gedaan, gekoppeld aan begrotingstechnische principes en idealen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Met een onderbouwing.

De **voorzitter**: Daarmee rond ik dit agendapunt af.

7. Woonvisie Voorschoten 2016–2019 (raadsregistratienummer 5238)

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. We zijn prettig verrast door de heel betrokken wijze waarop het college dit onderwerp in de commissievergadering behandelde. Daar houden wij eerlijk gezegd wel van. Wij zijn van mening dat bestuurders best vaker mogen laten zien dat zij echt veel om iets geven en dat zij daar echt met passie voor gaan, zoals het college in de commissievergadering deed. Dat vinden wij hartstikke goed, dus daarvoor een compliment.

Er is nog meer blijdschap; het is niet anders! Wij zijn namelijk ook blij met de sinds de commissievergadering in het voorstel verwerkte extra aandacht voor duurzaamheid. We vinden het deel over het levensloopbestendig maken nog wel een beetje vaagjes. Misschien kan het college de boel op dat punt een beetje concreter maken in de beantwoording. Wij kunnen de argumentatie volgen en begrijpen, maar wij vinden eigenlijk dat er best wel aandacht had kunnen worden besteed aan bijvoorbeeld de bouwhoogte, zoals ook wordt aangegeven in de zienswijze van de Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten.

Tot slot kom ik natuurlijk op percentages. Wonen is natuurlijk heel leuk en belangrijk, maar het is ook belangrijk dat iedereen dat kan doen in een fijne en betrouwbare woning. Daarbij komt de sociale woningbouw om de hoek kijken. We hebben in Voorschoten jarenlang vastgehouden aan 30%. Het zal niet onbekend zijn dat de PvdA daar nog steeds aan hecht. Wij zijn niet de enigen. De heer Maassen heeft mij verzocht om ook namens hem en GroenLinks het amendement in te dienen om het percentage sociale woningbouw, dat nu in deze Woonvisie op 15% staat, te verhogen naar 30%. Dat doe ik met liefde. Wij dienen dat amendement met z'n drieën in. Ik houd er altijd van om de opsteller het amendement te laten indienen, maar dat kan nu helaas niet. Daarom zeg ik expliciet dat de heer Maassen het harde werk heeft gedaan, waarvan akte. Wij zouden dus graag zien dat het percentage van 15% naar 30% gaat, want er is in Voorschoten gewoon een fiks tekort aan sociale woningen. Dat tekort moet weggewerkt worden, niet alleen voor de bestaande wachtlijst, maar ook omdat we er in de toekomst op kunnen wachten dat ook statushouders in aanmerking komen. Dan ontstaat er meer druk op de al te kleine voorraad sociale woningen die we hebben. Wij zien dat percentage dus graag teruggaan naar 30%. Het amendement luidt:

"Amendement 100415.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 juni 2016,

gezien het raadsvoorstel nr 8,

overwegende dat:

- de woningbouwcorporaties die in Voorschoten actief zijn, aangeven dat 15% sociale woningbouw bij nieuwbouw echt het absolute minimum is en een hoger percentage wenselijk;*
- uit landelijke onderzoeken blijkt dat het aantal sociale huurwoningen afneemt en afstevent op een tekort;*
- uit niets blijkt dat die trend aan Voorschoten voorbijgaat;*
- Voorschoten in de top tien staat van gemeenten met lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen;*
- ook huishoudens in Voorschoten met een lager inkomen met succes een woning moeten kunnen vinden;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 1 onder Nieuwbouwlocaties wordt gewijzigd als volgt:

Nieuwbouwlocaties:

Op nieuwbouwlocaties wordt in ieder geval 30% sociale woningbouw gerealiseerd."

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Allereerst herhaal ik graag de complimenten die ik in de commissievergadering heb gegeven voor het gevolgde proces, dat heel goed is geweest. Wij danken ook de diverse organisaties en individuen die hebben deelgenomen aan de inspraak. Ook de visie zelf is op een goede manier opgezet en geeft een helder beeld van de huidige woningmarkt in Voorschoten. Uit de visie blijkt onder andere dat het voor jongeren en starters bijzonder lastig is om in dit dorp aan een betaalbare huurwoning te komen en dat de gemiddelde inschrijftijd voor een sociale huurwoning acht jaar bedraagt. Uit de nadere documentatie die wij hebben ontvangen, blijkt bovendien dat er landelijk sprake is van een toenemend probleem, de zogenoemde dure scheefwoners. Wij hebben geen aanleiding om te veronderstellen dat dit in Voorschoten anders is. Wij vinden dan ook dat Voorschoten als een top 10-woongemeente ook haar verantwoordelijkheid moet nemen om de hoeveelheid sociale woningen op een voldoende niveau te brengen. Wij zijn samen met de PvdA en de SP van mening dat een percentage van 30% van de totale woningvoorraad het minimum is. Daarom hebben wij samen met de genoemde partijen graag het amendement

ingediend dat ertoe strekt dat bij nieuwbouw in ieder geval 30% sociale woningbouw wordt gerealiseerd.

Ik steun ook de opmerkingen van de heer Middelburg over het levensloopbestendig maken van woningen en over het opnemen van een maximale bouwhoogte in de Woonvisie. Tot slot wil ik iets zeggen over een amendement dat in de raadsvergadering van 4 februari is aangenomen en waarvan ik in de commissievergadering heb gezegd dat dat niet correct is verwerkt. Dat moet ik terugnemen. Het spijt mij dat ik dat heb gezegd. Ik had mij gebaseerd op de tekst in de notulen. Daarin stond dit vermeld als amendement, maar het was in feite een motie. Het eigenlijke amendement dat wij toen hebben aangenomen, is wel correct verwerkt. Het spijt mij dat ik daar misschien wat knorrig over heb gedaan, maar dat was dus niet mijn bedoeling. De motie is niet geheel overgenomen. Wij hadden gevraagd om een inspanningsverplichting voor de woningcorporaties om in 2020 te zorgen voor 40% CO₂-neutrale woningen en voor een concreet plan van aanpak voor het energiebewuster maken van de bewoners in de sociale huursector. Die punten zijn niet letterlijk overgenomen, maar ik kan mij herinneren dat de wethouder destijds al heeft gezegd dat zij het voorbehoud moest maken dat corporaties daarmee moeten kunnen instemmen. Misschien wil zij daar nog iets over zeggen, maar hoe het ook zij, de fractie van GroenLinks acht het van groot belang dat de gemeente in het overleg met de corporaties de verduurzaming van het woningbestand een hoge prioriteit geeft en waar mogelijk zal aandringen op concrete maatregelen op het gebied van energiebesparing maar ook op het gebied van energieopwekking. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de mogelijkheden om op daken van flatgebouwen zonnepanelen neer te leggen en om die daken dus ter beschikking te stellen van zonnecoöperaties.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Wij hebben het over een richtinggevende nota over de uitgangspunten van het woonbeleid voor 2016–2019. Het is een prima stuk dat langs een goed proces is gelopen waarbij heel veel mensen en partijen betrokken zijn geweest. Het geeft inzage in veel interessante aspecten van de Voorschotense woningmarkt. Een compliment aan alle betrokkenen en aan de wethouder is dus op zijn plaats. De nog toegestuurde onderbouwende data, waaraan de heer Von der Assen al refereerde, geven ook een beeld van de woningmarkt buiten Voorschoten.

Toch heb ik nog enkele opmerkingen en vragen, ten eerste over de duurzaamheid. Ik ben blij dat aanvullende punten die in de commissievergadering en in de discussies naar voren zijn gekomen, in het stuk zijn opgenomen. In de sociale huursector streeft de gemeente ernaar om de CO₂-norm in 2040 te halen. Dat vind ik wat schraal. Als je nu al zegt dat je van plan bent om dat te halen, betwijfel ik of we dat werkelijk gaan doen. Ik denk dus dat het goed is om op dat punt meer ambitie te tonen.

Ten aanzien van de koopsector worden enkele begrippen gebruikt met betrekking tot de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid: "informereren", "formuleren" en "stimuleren". Er wordt verwezen naar het Milieubeleidsplan. Op zich is dat prima, maar ook op dit punt

zou het goed zijn om meer ambitie te tonen. Juist duurzaamheidspunten spelen in deze tijd een belangrijke rol.

D66 is wel blij dat samen met GroenLinks het initiatief voor zon op Voorschoten is genomen om meer zonnecollectoren in ons dorp te krijgen. Ik ben ook blij dat het college dat initiatief goed heeft omarmd.

D66 is het met veel van de geformuleerde beslispunten eens.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Wij zijn bekend met het initiatief Zon op Voorschoten, maar het is mij volstrekt ontgaan dat dat een partijpolitiek initiatief is. Kunt u daar iets over zeggen?

De heer **Riphagen** (D66): Het college is betrokken geweest bij de ondertekening van de documenten voor Zon op Voorschoten. Het initiatief is door GroenLinks en D66 genomen. U stelt daar een vraag over, maar u bent daar zelf bij betrokken geweest. Op het punt van duurzaamheid in Voorschoten is Zon op Voorschoten een prima initiatief.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik weet dat succes vele vaders heeft en ik gun u uw claim op het ouderschap, maar dat lijkt mij in dit geval toch niet helemaal terecht. Zon op Nederland is een landelijk project waarop individuen en gemeenten kunnen aanhaken. Twee personen, die toevallig in deze raad zitten, hebben het initiatief in Voorschoten ontwikkeld voor Zon op Voorschoten, maar door te zeggen dat dit een partijpolitieke ontwikkeling is, doet u de situatie echt onrecht. Ik vind dat echt niet kunnen en ik hoop dat u dat terugneemt.

De heer **Riphagen** (D66): Ik heb niet uitgesproken dat dit partijpolitieke punten zijn. Ik heb alleen gezegd dat ik blij ben met dit initiatief en dat het gesteund wordt door het college. Dat u daar woorden aan toevoegt die ik niet heb gebruikt, is uw zaak.

De **voorzitter**: Ik geef nog ruimte voor één rondje en dan stoppen we hiermee.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Hier komt de heer Riphagen echt te makkelijk mee weg. Hij zei dat het initiatief van D66 en van GroenLinks is. Dat is niet waar. Het initiatief is van twee individuen. Dat de heer Riphagen daar partijen aan koppelt, kan niet. Dat is echt onrecht.

De heer **Riphagen** (D66): Het zijn uw woorden dat ik die partijpolitieke link heb gelegd. Zo heb ik het zeker niet bedoeld. Alles wat tot nu in Voorschoten hieraan is gebeurd, is in hoge mate door een aantal mensen gedaan. Dat mag u ontkennen, maar als dat zo is, is dat zo.

Ik heb het al even gehad over de geformuleerde beslispunten. De 30%-norm speelt een belangrijke rol in de discussie. Vanaf het begin heeft D66 gezegd dat dit een arbitraire norm lijkt. Wij hebben eerder dit jaar ook al moeten constateren dat de normen in de regio lager

liggen. In die periode hebben we ook gezegd dat we eigenlijk toe moeten naar een bruikbaar en goed werkbaar instrument dat aansluit bij de integrale behoefte van zowel de bewoners als de markt. Het amendement dat in het voorjaar aan de orde is geweest, amendement 100396, hebben wij dan ook ondersteund. Dat heeft uiteindelijk geleid tot de 15%-15%, zoals die nu in de visie is opgenomen. Dat gaat over Starrenburg III, het Segaarterrein en Intra-tuin. Wij hebben begrepen dat het voorbereidingsproces voor die locaties op gang is gekomen. Klopt dat? Wij zouden graag zien wat een wijziging van de percentages van 15% en 15% in 30% zou betekenen voor het proces, qua tijd en qua geld. Iets veranderen gaat nooit vanzelf. Ik ben geen voorstander van verandering hiervan, maar ik zou hier wel graag inzicht in willen krijgen.

Het tweede puntje van dat amendement gaat over de andere locaties; daarbij gaat het om de beslissing over de percentages huurwoningen. Die worden case by case aan de raad voorgelegd. Ik ben heel benieuwd wanneer we zo'n case kunnen verwachten en welk project dat dan eventueel zal zijn. Kan de wethouder daar iets over zeggen?

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie kan zich goed vinden in de voorliggende Woonvisie. In principe was het voor ons een hamerstuk nadat er aanpassingen waren aangebracht. Wij zijn zeer tevreden over de wijze waarop de ambtenaren na de afgelopen commissievergaderingen de aanpassingen nog hebben toegevoegd. Het belangrijkste waarmee de CDA-fractie worstelde, was de 30%-norm voor sociale huurwoningen. Op dat punt is er een mooi compromis gekomen: 15% sociale huur en 15% sociale koop, het laatste het liefst voor Voorschotenaren die een sociale huurwoning verlaten, om doorstroming te bevorderen. De behoefte aan goedkope eengezinswoningen in Voorschoten is groot. Dat hebben we gezien in Noord-Hofland en in de Vlietwijk. Dat zien we dus ook graag in de komende projecten, Starrenburg en Segaar. Onze wachtlijsten zijn groot. Helaas is er ook heel veel vraag van buiten het dorp. Het CDA hecht eraan dat onze jeugd, gescheiden ouders en ouderen in een huis in Voorschoten kunnen wonen. Wij realiseren ons dat de krapte groot is. Het scheefwonen is het CDA dan ook een doorn in het oog. Wij steunen dan ook de SP bij het zoeken naar een oplossing. Helaas blijkt vandaag uit een rapport van de Universiteit Groningen dat de belachelijkste maatregel, de verhuurderheffing, de afgelopen jaren heeft geleid tot minder sociale woningen, terwijl de vraag toeneemt. In deze zaak kan ik alleen maar zeggen: wat je weet, hoef je niet te voorspellen. Ik hoop dat men hier landelijk iets aan gaat doen, zodat de gemeenten daarvan profijt hebben. Het CDA ziet de komende jaren graag hoe de voorgestelde Woonvisie in de praktijk zal uitwerken. Net als de PvdA en GroenLinks zien wij de bouwhoogte graag niet te hoog, zoals is voorgesteld. Dat staat het CDA al heel lang voor.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Allereerst complimenten aan het college voor het gedegen voorliggende stuk. Wij zijn zeer tevreden over de wijze waarop het tot stand is gekomen. Er is ruim ingesproken. Vele partijen en individuen hebben hun mening kunnen geven en die meningen zijn op een respectvolle wijze verwerkt. Wij zijn er trots op dat we de sociale woningbouw kunnen handhaven op 30%. Dat gebeurt weliswaar via het compromis

van fiftyfifty koop en huur, maar toch. Zolang er wachtlijsten zijn van acht jaar voor sociale woningen, is het immers onbespreekbaar dat we die weg afsluiten. Wij zijn daarom zeer tevreden met het op dat punt bereikte compromis.

Het college heeft toegezegd de juridische mogelijkheden te zullen onderzoeken om sociale koop sociaal te houden. Daar kijken wij met zeer veel belangstelling naar uit. Wij hopen dat wij daar spoedig wat meer van te weten zullen komen.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Voor ons ligt een goede Woonvisie, die ook met een prima proces tot stand is gekomen. Ik herhaal een aantal punten die voor de VVD belangrijk zijn geweest in de eerste ronde en die we nu terug zien. Voor de VVD is belangrijk dat wij niet bouwen om aan een percentage te voldoen, maar om aan een bepaalde behoefte te voldoen. Dan moet je goed kijken naar de gespecificeerde behoeften. Daar hebben we uitgebreid over gediscussieerd, want 30% sociale woningbouw is zo'n dwingend percentage dat je daarmee alle creativiteit weghaalt voor het neerzetten van een goed bouwproject, voor het bouwen van juist die woningen die je nodig hebt en voor het bouwen van een bepaald soort woningen, bijvoorbeeld heel duurzame woningen. Als je door een percentage gedwongen wordt, krijg je woonwijken zoals we die hebben, met aan de ene kant hoge flats en aan de andere kant te dure woningen. Juist voor de mensen die een relatief goedkope koopwoning willen hebben en voor het stimuleren van het eigenwoningbezit creëer je dan dus niets. Daarom zul je echt moeten afstappen van dwingende hoge percentages voor de sociale huur. Wij zijn dus tevreden met het compromis. Die afspraken zijn intussen ook al gemaakt. Voor de overige projecten, die daarna nog komen – we weten allemaal dat dit in Voorschoten relatief kleine projecten zullen zijn – gaan we dit gewoon per project bekijken. Dat is een veel betere zaak dan dwingend naar een projectontwikkelaar gaan. Daar is de creativiteit niet mee geholpen.

Ook de VVD heeft gepleit voor duurzaamheid. Het is dus goed dat dat aspect erin staat. Waar dat kan, kan die nog beter gestimuleerd worden, vooral in de sociale huurwoningen en de sociale koopwoningen, de relatief goedkope koopwoningen. In het voorstel staat energielabel A. Als dat nog beter kan in die zin dat mensen geen geld kwijt zijn aan energie maar alles in het eigenwoningbezit kunnen stoppen, zou de VVD dat nog beter vinden. Wij hopen dat de creativiteit ook daarin in voldoende mate loskomt.

In het inspraaktraject zijn enkele zaken naar voren gekomen. Over de dwingende percentages is door experts heel duidelijk gezegd dat de enorme wachtlijst geen goede indicator is om maar te gaan bouwen. Dat wil ik even herhaald hebben: je kijkt naar een gespecificeerde behoefte en dan bouw je daar de juiste woningen voor. Van de duur van de wachtlijsten en van de mensen die daarop staan, is heel duidelijk gezegd dat die mensen daar soms op staan om erop te staan en om te wachten totdat zij de beste woning kunnen krijgen die zij willen. Dat heeft recent ook heel duidelijk in de pers gestaan. Nogmaals: dat is inderdaad geen goede indicator. Wij stellen hiermee dus een goede visie vast, met niet te hoge en niet-dwingende percentages. We gaan dat op termijn, per project, bekijken. De VVD vindt dit

prima. De inspraak heeft kennelijk geen aanleiding gegeven om daar een andere visie op te hebben. Wat dat betreft, is de VVD tevreden.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Ik vraag mij af of datgene wat de heer Van den Dool zojuist heeft gezegd, betekent dat de VVD vindt dat er inderdaad hard moet worden gewerkt aan het terugbrengen van de huidige acht jaar wachttijd en dat alle mogelijke middelen daarvoor moeten worden gebruikt.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik ben blij dat de heer Von der Assen die vraag stelt. De VVD heeft daarover namelijk een aantal dingen gezegd. Wij vinden het belangrijk dat de doorstroming, het tegengaan van het scheefwonen, wordt bevorderd. Daarvoor kunnen wij geen pasklare oplossing aandragen. Dit is een complex probleem. Wij stimuleren het eigenwoningbezit en wij willen die relatief goedkope koopwoningen, juist omdat mensen daarmee gestimuleerd kunnen worden om door te stromen naar eigenwoningbezit, waardoor er aan de andere kant weer een woning vrijkomt. Je kunt wel blijven bouwen en doen alsof je iedereen in een sociale huurwoning krijgt, maar je kunt ook iets doen door mensen juist te laten doorstromen. Dat is wat wij hiermee proberen te doen. De VVD gelooft erin dat het ontbreken van dwingende hoge percentages die doorstroming juist gaat stimuleren. Zo ziet de VVD dit. Wij hopen dat deze visie ons daarmee beter gaat helpen, want de wachtlijst is dankzij het huidige beleid nog steeds heel lang. Wij vinden het dus prima dat wij daar nu eindelijk verandering in aanbrengen.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Volgens mij is dit de vierde keer dat wij hier uitgebreid over spreken. Dank voor de complimenten, ook op Twitter. Het is leuk om te lezen dat het gewaardeerd wordt dat we samen met z'n allen zo hard gewerkt hebben, ook met alle omwonende inwoners en instellingen. Dus dank daarvoor; wij doen ons best.

Ik heb twee maal gehoord dat de goothoogte niet in de Woonvisie staat. Dat klopt; die wordt in de bestemmingsplannen genoemd. Wij hebben al veel eerder bepaald wat de maximale hoogte is. Dat staat nog steeds in de bestemmingsplannen en dat zal ook zo blijven.

Enkele fracties vroegen of de sociale woningbouw niet terug kan naar 30%. Daar gaat de raad natuurlijk zelf over. We weten met z'n allen een beetje wat de vraag is, ook gelet op de statushouders en de wachtlijsten. Het is niet zo dat, zoals de heer Van den Dool zei, mensen onterecht op de wachtlijst zouden staan, namelijk alleen om erop te staan. Op dat punt heeft al een correctie plaatsgevonden. Dan blijft inderdaad nog acht jaar over, want de wachtlijst is iets langer als je de mensen meetelt die er "voor de zekerheid" op gaan staan. Daar is dus al een correctie op toegepast en dan is de wachttijd nog steeds acht jaar. Dat is best fors. Vandaar dat ik gezegd heb dat wij gaan kijken naar tijdelijke woningen, eventueel voor vijf, tien of vijftien jaar. Ik kom daar volgende week in de commissie M&S nog even op terug.

Voor jongeren en starters is het lastig om een woning te vinden. Voorschoten is relatief prijzig voor starters. Daarom wordt Noord-Hofland op dit moment getransformeerd om vooral

daar meer ruimte te maken voor jongeren en studenten. Dat betreft een aanzienlijke hoeveelheid appartementen. Ik hoop in ieder geval dat onze jongeren, starters en studerende daar hun plekje kunnen vinden. Dat zal op z'n vroegst na de zomer zijn. We duimen dus hard dat die verbouwing goed en snel gaat en geen vertraging oploopt.

Daarnaast zijn er, zoals al werd gezegd, drie grote projecten die er nog aan komen. Die zijn samen goed voor een kleine 500 woningen. Daarbij gaan we met name bekijken waar de behoefte echt ligt: ligt die bij starters, ligt die bij jonge gezinnen, wil men een woning met een tuin? Dat doen wij samen met ontwikkelaars. Daar hebben wij al afspraken over gemaakt, inderdaad over 15%-15%. Nadat de raad daar de vorige keer toe had besloten, heb ik met de ontwikkelaars aan tafel gezeten. Die vragen dan wat het percentage is. Toen hebben wij aangegeven: 15% sociale koop en 15% sociale huur. Daar houden zij in de plannen dus al rekening mee. Plannen kunnen altijd aangepast worden; dat weet ik, maar het was 30% en het werd 15%-15%. Ik laat het aan de raad over of dat weer terug moet naar 30%. De ontwikkelaars zien in ieder geval geen bezwaren tegen uitvoering op deze wijze. Als er ruimte is voor meer goedkopere woningen, hetzij in de huur, hetzij in de koop, zullen zij die zeker gaan bouwen.

Ook duurzaamheid is door alle fracties genoemd. Dat is een heel belangrijk aspect en daarom hebben we dat zo expliciet opgenomen. Natuurlijk snap ik dat het altijd beter kan en dat er wordt gezegd dat wij voor alle huizen moeten streven naar label A. Niet alle huizen zijn in ons bezit. De corporaties doen hun best. Zij hebben met ons een convenant gesloten dat inhoudt dat zij label B moeten gaan voeren. Zij hebben echter ook heel veel oude woningen in hun bezit. Dan kost het aanzienlijk veel om op dat niveau te komen. Dat zou ook betekenen dat dit weer wordt doorberekend aan de huurders. Dan komen we weer in een prijscategorie die niet sociaal is. We zijn dus constant met elkaar aan het wikken en wegen wat verstandig is. Daarin proberen we een compromis te vinden, want het moet uiteraard voor eenieder betaalbaar blijven.

ONS Voorschoten vroeg naar de juridische mogelijkheden. Ik heb inderdaad toegezegd om die te onderzoeken. Ook de heer Maassen vroeg hiernaar; hij is niet meer aanwezig, maar het is wel zo netjes om hierop in te gaan. Dit was ook een van zijn schriftelijke vragen. Ik heb dit, zoals ik in de commissievergadering heb gezegd, niet in de Woonvisie opgenomen, omdat wij op dit moment niet weten welke juridische mogelijkheden er zijn om sociale koop zo lang mogelijk sociale koop te houden. Dat kan ook per jaar verschillen. Ik wil dus gewoon bekijken wat er allemaal mogelijk is en ik wil, als we op dat moment gaan bouwen, proberen om dat daar toe te passen. Als we over drie jaar ergens anders gaan bouwen, zijn er misschien weer nieuwe ontwikkelingen en kunnen we de mogelijkheden daar weer op een andere manier toepassen. Dit staat bovenaan mijn lijstje en ik ben hierover in gesprek met de ontwikkelaars. Er zijn in het land enkele voorbeelden. We moeten gewoon even bekijken hoe we die in Voorschoten kunnen toepassen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Mijn partij is blij met de toezeggingen en de wijzigingen die het collega al had gedaan. Wij zien de oplossing van 15% en 15% als een compromis. Dat is niet onze eerste keus. Wij zouden liever 30% sociale huur zien, want sociale huur blijft sociaal. Je kunt sociale huur zoveel mogelijk zo aankleden dat je probeert om die zo lang mogelijk betaalbaar en sociaal te houden; dat gaat het college gelukkig proberen. Uiteindelijk is het pad dan echter iets anders. Vandaar dat wij, hoewel wij heel enthousiast zijn over het hoofdvorstel, toch willen proberen om echte sociale woningen te krijgen. Je kunt natuurlijk zeggen wat je wilt, maar als je op deze manier aan de vraag voldoet – je wilt bouwen voor de vraag, stelt vervolgens vast dat er een wachtlijst is van acht jaar en dat bijna 500 huishoudens in Voorschoten een sociale woning zoeken die zij niet kunnen hebben en dan zeg je dat dat eigenlijk niet de echte vraag is, omdat de echte vraag is naar creatieve oplossingen om koopwoningen te bouwen – voldoe je dus niet aan de vraag, maar maak je er gewoon een mooi verhaaltje van. Wij voldoen graag aan de woningbehoefte in Voorschoten en daarom zien wij graag die sociale woningbouw op 30%.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. In aansluiting op wat de heer Middelburg zojuist heeft gezegd, wil ik nog even wijzen op datgene wat door de woningbouwcorporaties Woonzorg en De Sleutels is ingebracht in de inspraakronde. Zij hebben daarbij opgemerkt dat "de slaagkansen voor lagere inkomens en middeninkomens alleen vergroot kunnen worden door woningen toe te voegen voor huurders en kopers in die inkomensgroepen. Gelet op de wachttijden voor woningzoekenden in de sociale huursector, lijkt een percentage van 15% sociale huur bij uitbreidingen en nieuwbouw ons echt het minimum. Liever zien wij een hoger percentage". Dat geldt dus ook voor ons. Daarom pleiten wij voor die 30%.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Ik denk dat wij het kunnen en moeten doen met het stuk dat er ligt en met de reacties die wij van de wethouder hebben gekregen. Ik heb een vraag gesteld over de eerste drie projecten die gaan lopen: wat zou een eventuele wijziging van de percentages daarbij betekenen? Uit de woorden van de wethouder begrijp ik dat het moeilijk is om dat nu al te kwantificeren, omdat we middenin het proces zitten. Als dit niet een goede samenvatting is, hoor ik dat graag. Op mijn andere punten heb ik bevredigende antwoorden gekregen.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Het CDA dankt de wethouder voor de antwoorden en wenst haar veel succes bij het toepassen van de Woonvisie op de komende projecten.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Wij danken de wethouder voor de beantwoording. Wij geven haar inderdaad alle energie mee om de projecten die wij nog gaan doen, zo goed mogelijk te doen en om daarbij met name de energiekosten voor de bewoners zo laag mogelijk te houden. Het is minder interessant of dat energielabel A of energielabel B is, maar in heel veel projecten in het land worden wijken neergezet waarvan de energiekosten nul zijn. Dat soort initiatieven en dat soort creativiteit willen wij hier graag hebben. Die krijg je echt alleen als je geen dwingende hoge percentages oplegt. De wethouder heeft in de commissievergadering al gezegd dat zij probeert om de middelen die er zijn – dat zijn er helaas niet

heel veel – in te zetten om de koopprijs zo lang mogelijk te kunnen dempen. Daar zijn een paar trucs voor, maar we weten dat die niet heel breed zijn en ook niet tot in de eeuwigheid kunnen duren, maar als zij kunnen worden ingezet, dan graag.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. GroenLinks gaf aan dat de corporaties hebben ingebracht dat zij liever 30% zien. Dat ging met name over de huur, maar wij hebben daarna nog met hen gesproken. Als wij ook 15% sociale koop toevoegen, dus in het lagere segment, is het resultaat dat de mensen die nu "een soort van scheefwonen", doorstromen naar een goedkopere koopwoning. Op die manier komt er meer vrij van het huidige bezit en kunnen we het sociale segment in Voorschoten blijven bedienen. Als je alleen sociale huur bouwt zonder sociale koop, heeft GroenLinks misschien gelijk en zouden de corporaties dichterbij de 30% zitten. Doordat wij juist sociale koop toevoegen, waarmee wij ook een koopwoning bereikbaar maken, zou het sociale segment in Voorschoten in ieder geval voldoende moeten zijn.

Bij de nieuwbouw proberen we natuurlijk zoveel mogelijk neutraal te bouwen, maar ik had het met name over het bestaande woningbezit. Het is vrij lastig, vooral bij oudere woningen, om label A te krijgen. Dat is ook heel duur, maar u weet allemaal dat de nieuwbouw qua duurzaamheid in het hogere segment zit en zelfs energie oplevert. Daar doen wij dus ons best voor. Wij bekijken per project wat er nodig is, ook gezien de participatie, en we proberen zo gedifferentieerd mogelijk te bouwen. Dank in ieder geval voor de aanmoediging!

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt amendement 100415 van de SP, de PvdA en GroenLinks.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

8. Zienswijze begroting 2017 Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (raadsregistratienummer 5247);

9. Zienswijze begroting 2017 Veiligheidsregio Hollands Midden (raadsregistratienummer 5330)

De **voorzitter**: Deze voorstellen zijn al als hamerstukken afgewikkeld.

11. Zienswijze begroting 2017 Werkorganisatie Duivenvoorde

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. In de ontwerpbegroting van de Werkorganisatie Duivenvoorde staat de passage dat men voorziet dat de inkomsten met € 225.000 om-

laag gaan. Voorschoten heeft bij besluit minder diensten afgenomen van de Duivenvoordeorganisatie. Toen heeft Wassenaar besloten om dat wat te compenseren door diezelfde diensten wel af te nemen. Dat betekende dat de Duivenvoordeorganisatie qua capaciteit op hetzelfde peil kon blijven. Nu heeft Wassenaar te kennen gegeven daarmee te gaan stoppen. Dat betekent dat voorzienbaar is dat het activiteitsniveau en dus ook de opbrengsten van de Duivenvoordeorganisatie met € 225.000 omlaag gaan. Wij missen in het stuk de richting waarin de Duivenvoordeorganisatie overweegt om deze afname van de inkomsten op te vangen. Wij willen in ieder geval meegeven dat het onbespreekbaar is dit afgewenteld wordt op beide gemeenten, bijvoorbeeld door de bijdrage van beide gemeenten te verhogen met de helft van dat bedrag. Er is duidelijk sprake van minder afname van activiteiten. De Duivenvoordeorganisatie moet dus minder diensten van derden inkopen of moet besparen op personeelskosten of andere kosten. Wij horen graag van u, voorzitter, hoe dit uitgewerkt gaat worden.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Er wordt aangegeven dat bij de Werkorganisatie forse besparingen zijn bereikt op de ICT-kosten. Dat doet ons goed, maar het is niet fors genoeg om het structurele tekort op de ICT-kosten van € 350.000 te dekken. Zoals bekend is er niet lang geleden landelijk forse kritiek geweest op alles wat met ICT in deze sector te maken heeft. Dat ging over twee ICT-leveranciers. Het verwijt betreft hun vrijwel monopolistische positie en het doorvoeren van een tariefverhoging van 50%. D66 vindt dat wij hiernaar moeten kijken en moeten zoeken naar alternatieven die in ieder geval leiden tot besparing. Er zouden ook alternatieven moeten zijn op het punt van de software om in ieder geval iets te doen aan de monopolistische positie van deze leveranciers.

We hebben het in de commissievergadering ook even gehad over "twee kapiteins op één schip". Daar is toen al op gereageerd, maar ik wil toch graag herhalen dat D66 er duidelijk voor is om één kapitein op het schip te hebben, zodat er een duidelijke en heldere managementstructuur is zonder dubbele kosten. Daarop krijg ik graag een reactie.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik heb eigenlijk dezelfde opmerking als de heer Rasch, namelijk over de € 255.000 en de diensten die niet meer worden afgenomen door de gemeente Wassenaar. De eerste vraag is of wij verwachten dat wij zelf nog diensten voor dat bedrag gaan afnemen in 2018, want als dat zo is, hoeven we niets te doen. Daaraan koppel ik de vraag of we dit ruim voor 2018 komen te weten via een praktische oplossing: gaan we meer afnemen of moeten er maatregelen worden genomen? Ik vraag dus om een praktische oplossing.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb twee punten over de zienswijze. Het eerste is een klein puntje, want in het concept van de zienswijze staat het verzoek om te kijken naar synergievoordelen bij het werken vanuit verschillende locaties. Als daarbij knopen moeten worden doorgehakt, gaan wij ervan uit dat de keuzes uiteraard aan ons worden voorgelegd, zodat wij niet op een dag een raadsvoorstel krijgen met "u moet De Paauw sluiten en anders niets". Wij willen dan gewoon bewust zelf kunnen kiezen wat wij zouden willen doen. Als er

wordt gekeken naar synergievoordelen, kijk dan dus naar scenario's en maak niet zelf slechts één keuze. Omdat we daar met twee gemeenten besluitvorming over moeten hebben, zit je immers vaak in trajecten waarin je moeilijk iets kunt wijzigen. Regel dat dus slim in, zodat we aan de voorkant afstemming hebben als er keuzes moeten worden gemaakt.

Een ander punt dat ik graag in de zienswijze opgenomen zie, betreft een toezegging die een tijd geleden is gedaan over de benchmark voor de personeelsbezetting. We hebben toen een uitgebreide discussie gevoerd, omdat uit onderzoek, ook van de firma Berenschot, bleek dat er op een aantal afdelingen een overbezetting is en op andere afdelingen een onderbezetting. Toen zijn wij er als raad, net als de raad van Wassenaar, akkoord mee omgaan om op een aantal afdelingen die onderbezetting aan te pakken. Dat betrof onder andere de afdeling Financiën. Wij hebben toen echter nog een verzoek gedaan; volgens mij was dat destijds een verzoek van de heer Overbosch in de commissievergadering: als wij extra mensen gaan aannemen waar we volgens alle normen te weinig mensen in dienst hebben, analyseer dan ook wat we gaan doen met alle plekken waar we te veel mensen hebben. Kan er intern worden doorgestroomd of moeten vacatures op een gegeven moment niet worden vervuld? Hoe krijg je die situatie in balans? Als er tekorten en overschotten zijn, is het immers een beetje gek om de tekorten aan te vullen maar niets te doen met de overschotten. Er is toen toegezegd dat dit uitgebreid zou worden geanalyseerd en zelfs gebenchmarkt, maar daar hebben we nog niets van terug gezien. Ons verzoek is dus om in de zienswijze aan het bestuur van de Werkorganisatie Duivenvoorde nadrukkelijk de oproep te doen om die analyse zo spoedig mogelijk alsnog uit te voeren. Het lijkt ons immers belangrijk om te weten of er nu ergens tekorten of overschotten zijn en wat wij daarmee kunnen doen.

Tot slot wil ik alle fracties die om synergie vragen, erop wijzen dat er natuurlijk een heel eenvoudige manier is om heel veel synergie te realiseren bij deze werkorganisatie, namelijk door die om te toveren in de ambtelijke organisatie van één gemeente. Dat brengt mij terug bij mijn liefde voor De Paauw, want wie weet zou ik daar dan mogen vergaderen.

De **voorzitter**: We praten vanavond over een zienswijze van de raad aan het algemeen bestuur van de Werkorganisatie. Ik zie – natuurlijk niet tot mijn verrassing – dat de ontwerpzienswijze is gericht aan "geachte heer Staatsen". Dat geeft al iets aan over de posities, maar het gaat om de zienswijze van de raad. Voor de volledigheid: in de ontwerpzienswijze staat dat de raad zich kan vinden in de voorliggende ontwerpbegroting voor 2017, maar in dezelfde brief staat ook dat de ontwikkeling van de financiële bijdrage aan de Werkorganisatie ons zorgen baart. Die twee signalen worden dus afgegeven: een kortetermijnsignaal voor 2017, namelijk instemming, en een zorgsignaal op de lange termijn. In de zienswijze wordt ook het punt van de € 255.000 genoemd die Wassenaar nu als het ware voor ons betaalt. Dat is inderdaad eindig, maar die problematiek speelt nog niet in 2017; die problematiek speelt vanaf 2018. Ik ben het er echter helemaal mee eens dat we natuurlijk tijdig moeten voorsorteren op die problematiek. Voorschoten kan dat bedrag immers niet zomaar voor haar kiezen nemen. Dit punt wordt al genoemd, ook bij de financiële ontwikkelingen, maar het is goed om in de zienswijze expliciet aan te geven dat we die discussie tijdig willen op-

pakken om te bezien hoe we omgaan met die problematiek van € 255.000. Maar nogmaals: dat is problematiek van 2018 en nog niet van 2017.

Het punt van de heer Riphagen over ICT is ook al in de commissievergadering besproken. Het is goed om dat punt in de reactie aan te stippen, zodat het ook op de agenda staat van het AB en aan de orde kan komen.

Wat betreft het punt van twee kapiteins op één schip: we hebben eerder discussies daarover gehad. De vraag is of het opportuun is om dit punt nu weer op te pakken. Ik ben trouwens ook benieuwd of dat alleen een visie of standpunt van D66 is of dat dit breder ligt. Dat is natuurlijk relevant voor de vraag of dit moet worden meegenomen in de zienswijze. Misschien krijgen we daar straks dus nadere informatie over.

Ook de heer Zoetemelk heeft een opmerking gemaakt over het bedrag van € 255.000. In algemene zin hebben wij trouwens in de ontwerpzienswijze opgenomen dat het college de dialoog met het bestuur wil aangaan over de afname van de hoeveelheid diensten. Als je een financieel tekort hebt, is de conclusie immers eigenlijk heel eenvoudig: ervan uitgaande dat de Werkorganisatie in sterke mate haar eigen broek moet ophouden, moet je in beginsel de vraag stellen of zij kan komen tot bezuinigingen door minder diensten af te nemen of door te temporiseren en te prioriteren. We hebben aangegeven dat we die discussie met het AB willen voeren.

De heer Middelburg ging in op de synergie van locaties. Als er op dat punt voorstellen komen – in de ontwerpzienswijze wordt al aangegeven dat er in ieder geval synergie-effecten te bereiken zijn – zullen die uiteraard in de raad besproken worden. Het is zeker niet zo dat het college daar zelfstandig over beslist. Ik neem kennis van de wat ondeugende opmerking van de heer Middelburg over al dan niet extremere vormen van synergie, maar dat is bijna een soort opmerking zoals de Latijnse zinsnede "ceterum censeo Carthaginem esse delendam". Volgens mij komt het daar een beetje op neer; dat weten wij van de heer Middelburg.

Over een benchmark voor de personeelsbezetting hebben we in het college al gesproken. Ik denk dat het voor het college niet bezwaarlijk is om ook daarvan een aandachtspuntje te maken in de zienswijze, zodat ook dat punt in ieder geval wordt geadresseerd aan het algemeen bestuur van de Werkorganisatie.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. U vroeg om een antwoord op de vraag of wij één directeur willen. Iedere gemeente heeft sowieso een gemeentesecretaris nodig, want die behoort tot het college. Daarnaast hebben wij constant gezegd dat continuïteit door meerdere medewerkers op één functie te hebben, beter is in een samenwerkende organisatie. Ook dat zou dus een argument kunnen zijn: zij kunnen elkaar vervangen wanneer iemand er niet is. Als je een directeur aantrekt terwijl je twee gemeentesecretarissen nodig hebt, ben je bovendien in ieder geval veel meer geld kwijt.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik zal mijn bekende opmerking niet herhalen, maar u begrijpt dat die ook een oplossing is voor de hoeveelheid gemeentesecretarissen of directeuren. Ik sluit mij aan bij de reactie van de heer Zoetemelk op het voorstel van D66: het lijkt mij een onhandige oplossing om daar nu nog een directeur tussen te zetten.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. In reactie op uw reactie op de eerste termijn van andere fracties: we hebben de komende weken en ook na de zomer – namelijk de begroting – nog een aantal zeer interessante voorstellen van het college tegoed. Daar zitten mogelijk voorstellen bij die grote effecten zullen hebben, maar wij stellen nu al de begroting voor de Werkorganisatie vast. Daarom stel ik de vraag die de VVD-fractie de afgelopen jaren al vaker heeft gesteld: het is toch niet zo dat we hiermee zo verschrikkelijk veel in beton hebben gegoten dat eventuele maatregelen elders genomen zullen moeten worden? Met andere woorden: ik neem aan dat er later in het jaar, wanneer we alle financiën in oenschouw hebben genomen, ook nog ruimte is om over deze posten te praten.

De **voorzitter**: Misschien moet die vraag beantwoord worden door de wethouder van Financiën. In de conceptzienswijze wordt nu inderdaad geformuleerd dat de raad kan instemmen met de voorliggende ontwerpbegroting voor 2017. De vraag is hoe dat zich vervolgens verhoudt tot de nog komende integrale afweging in het verband van de kadernota en de begroting. Het lijkt mij goed dat de wethouder van Financiën daarop ingaat.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Het is niet voor niets dat de begroting van de WOD vooruitloopt op de begrotingen van beide gemeenten die in de WOD participeren. In die zin is de flexibiliteit op korte termijn heel beperkt, maar de heer Mol vraagt eigenlijk of we daarover kunnen spreken. Natuurlijk, we kunnen over alles spreken, zeker over zoiets belangrijks als de Werkorganisatie Duivenvoorde, al was het maar omdat het verstandig is om daar bijtijds over te spreken, zodat je ook weet wat je voor de begroting voor 2018 allemaal in gang moet zetten. Zoals vanavond al eerder opgemerkt, blijven de financiële kaders waarbinnen wij ons werk moeten doen, buitengewoon uitdagend. Dat betekent ook dat wij buitengewoon kritisch moeten blijven kijken naar wat er allemaal wel en niet gebeurt in de Werkorganisatie Duivenvoorde, want dat heeft ten nauwste te maken met de visie van beide gemeentebesturen en beide gemeenteraden op wat zij allemaal nuttig en nodig vinden.

De **voorzitter**: Ik zal de consequenties van deze discussie voor de zienswijze samenvatten. Voor het punt van de € 255.000, dat gaat spelen in 2018, zullen we in de zienswijze een wat zwaardere formulering vinden, omdat we ook duidelijk willen maken dat er tijdig moet worden voorgesorteerd op een oplossing. Ik denk dat het goed is om ook het punt van de ICT-monopoliepositie op te nemen in de zienswijze. Ik stel vast dat er binnen de raad onvoldoende steun is om het punt van "twee kapiteins op één schip" in de brief op te nemen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Dat gaat iets te ver. Volgens mij hebben wij geen meningenpeiling gehad over dit onderwerp. Ik had geen behoefte om in de tweede termijn nog vragen te stellen, maar als u onze mening vraagt over het onderwerp "twee kapiteins dan wel

één kapitein op één schip", merk ik op dat het onze stellige overtuiging is dat een eenhoofdige leiding beter is dan een tweehoofdige leiding. Wij zien daar geen enkel kostenverhogend effect in, want wij zien een verschil in de functie en de rol die daar kunnen plaatsvinden. En wat de continuïteit betreft: we hebben ook maar een eenhoofdige staatshoofd; we hebben gelukkig ook geen tweehoofdige staatshoofd nodig. De continuïteit zit dus heus wel goed. Daar is plaatsvervangende voor, net als binnen uw college. Als u nu wilt concluderen dat de raad in meerderheid die mening heeft, gaat u wat ons betreft dus iets te snel.

De **voorzitter**: Ik heb in de eerste termijn gezegd dat ik er behoefte aan had om op dit punt een reactie van de fracties te krijgen. Ik heb geluisterd naar de opmerkingen van de fracties die daar iets over hebben gezegd. Met name het financiële argument kwam daarbij naar voren, maar als u hier wel een voorstander van bent, moeten we de neuzen even tellen. Wie van u hecht eraan om in de zienswijze een opmerking over de topstructuur te maken? Ik constateer dat de fracties van ONS Voorschoten en D66 dat willen en de andere fracties niet. Ik stel dus toch vast dat er geen meerderheid voor is om dat punt in de zienswijze aan te kaarten.

De heer **Riphagen** (D66): Dit punt is ook in de commissievergadering aan de orde geweest. Misschien is mijn geheugen niet helemaal goed, maar u hebt daar zelf een soort samenvatting gegeven van de zienswijze op de twee kapiteins. Als ik het mij goed herinner, hebt u daarbij gezegd dat het zinvol zou zijn om eens te bekijken of de organisatie op een andere manier kan worden ingericht. Als dat uw woorden zijn, denk ik dat wij die ook zouden kunnen en mogen wegen in hoe de rest van het proces eruit zou moeten zien.

De **voorzitter**: Ik kan mij niet exact herinneren of ik die woorden heb uitgesproken. Belangrijker dan mijn woorden is bovendien de opvatting die nu in de raad naar voren is gekomen. De positie van de raad is heel helder. Je moet er ook voor oppassen dat je steeds weer over dezelfde punten discussie blijft houden. Het is goed om onder bepaalde discussies voor enige tijd een streep te zetten, ook in het kader van de continuïteit. Ik concludeer in ieder geval dat de meerderheid van de raad geen behoefte heeft om dit punt op te nemen in de zienswijzebrief. Die conclusie lijkt mij helder.

Het lijkt mij goed dat we in de zienswijzebrief duidelijk maken dat de raad van Voorschoten duidelijk wenst te worden meegenomen in het proces op het punt van de synergie. We zullen ook een opmerking maken over de benchmark. Dat is volgens mij de oogst van deze discussie in de vorm van aanvullingen op de zienswijzebrief. Ik constateer dat de raad zich hierin kan vinden.

12. Zienswijze begroting Holland Rijnland (raadsregistratienummer 5344)

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Als mijn burens morgen een feestje geven, heb ik daar helemaal geen probleem mee, maar als ik de boodschappen voor het feestje moet betalen en niet op dat feestje mag komen, heb ik daar wel een probleem mee. Dat is precies wat er met deze begroting gebeurt en dat gebeurt al jaren: wij betalen voor diensten die wij niet

afnemen. Ik heb dat in de commissievergadering al aangegeven en ik wil nogmaals benadrukken dat wij betalen voor dingen die wij niet afnemen. Dat is overigens goed verwoord in de brief, maar ik vind het belangrijk om dat nog eens te benadrukken. Dit vindt de VVD echt onacceptabel. Ik heb begrepen dat daarover gesproken gaat worden en ik heb in de commissievergadering van u begrepen dat de burens eigenlijk zeggen dat zij deze situatie, waarin wij dus hun boodschappen betalen voor hun feestje, prima vinden en dat zij daar niet over willen praten. Op een gegeven moment ben ik degene die zelf de pinpas moet trekken. U zei dat dat in bestuurlijk Nederland niet zo werkt. Dat snap ik en ik snap ook dat u dit vanuit uw positie zo moet aankaarten, maar als hier geen wijziging in komt, gaan wij deze discussie wel steeds opvoeren. Dat mag u wat ons betreft met de AB-leden meenemen. Wat ons betreft, zit er dan wel een moment aan te komen waarop we wel zeggen dat wij baas zijn over onze eigen pinpas.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Het is prima dat in dit geheel besparingen zichtbaar worden gemaakt die op een smarte manier tot stand zijn gekomen. Ik snap de opmerkingen van de heer Van der Haven heel goed. Wij kijken daar als fractie wat anders tegenaan. Ik bedoel daarmee niet dat wij afwijken van wat de heer Van der Haven zegt, maar wij hebben hier in z'n algemeenheid naar gekeken en wij hebben gefilosofeerd over het aantal gemeenschappelijke organisaties waarop wij als raad, als mijn observatie juist is, beperkte invloed en controle hebben. Als wij dat niet erg vinden, is dat wat mij betreft prima, maar het lijkt een beetje op een papieren exercitie. D66 is ervoor om dit op een genuanceerde manier zo te organiseren dat wij meer controle en invloed hebben, zodat wij als raad een goed inzicht en invloed hebben op de manier waarop dit wordt georganiseerd, zonder dat we dat beperken tot een papieren exercitie; daarmee raak ik ook een beetje de door de heer Van der Haven genoemde punten. Wij kwamen niet helemaal tot een slotsom, maar vergroting van die invloed is wel wenselijk. Ik leg hier de vraag neer of dat gevoel door anderen wordt gedeeld. We hebben het vaak over de spaghettistructuur die wij in en om onze gemeente hebben. Als wij daar als raad iets aan kunnen doen om de invloed, het inzicht en de controle te vergroten, zou dat ons in ieder geval heel welkom zijn.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik ben het helemaal eens met de woorden van de heer Van der Haven. Het probleem is alleen dat we dit al lange tijd aankaarten en dat we eigenlijk niets verder komen. Misschien kunt u nog iets vertellen over de juridische kant van de gemeenschappelijke regeling, waardoor we hier niet verder mee komen.

We spreken vanuit Voorschoten al een hele tijd over het uittreden uit Holland Rijnland en het opbouwen van de Leidse regio. Ik heb al eerder gezegd: gooi geen oude schoenen weg voordat de nieuwe zijn ingelopen. Er worden in het kader van Holland Rijnland een aantal taken uitgevoerd omdat we die taken in een veel groter verband dan in de Leidse regio moeten oppakken. Daarbij gaat het om de opgave op het punt van duurzaamheid en dat soort zaken, die in een groot verband moeten worden opgepakt. De vraag is in hoeverre we straks met twee samenwerkingsverbanden zitten waarvan Holland Rijnland gewoon noodzakelijk blijft. Daar wil ik graag uw mening over horen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. De heer Van der Haven heeft goed verwoord wat de fractie van ONS Voorschoten ook vindt. Hij gebruikte de metafoor van het feestje. Wij hadden de metafoor van een cafetaria, maar we bedoelen hetzelfde.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank het college voor het beantwoorden van onze opmerkingen en vragen. Ook wij zien de logica van de communicerende vaten en wij vinden dus dat je niet moet betalen voor – dan wel moet meedoen aan – activiteiten in het ene verband die worden overgenomen door het andere verband. Dat hadden wij ook in onze vragen en opmerkingen meegenomen. Daarin merkten wij ook op dat zolang de samenwerking in de Leidse regio nog niet is uitgekristalliseerd, het wel zo kan zijn dat je in het verband van Holland Rijnland goede dingen kunt doen. Wij vinden datgene wat er nu in Holland Rijnland gebeurt op het gebied van de bio-based economy en de energietransitie, wel heel belangrijk. In onze opmerkingen hebben wij er daarom voor gepleit dat we daarbij inzetten op een zo groot mogelijke winst voor Voorschoten. Op dat punt hebben we een enigszins ontwijkend antwoord gekregen, dat inhield dat het college nu nog geen mogelijkheid ziet om voor die speerpunten direct concrete winst voor Voorschoten te behalen. Wij geven het college toch heel graag mee dat dit belangrijke beleidsontwikkelingen zijn en dat we moeten oppassen dat wij als Voorschoten de boot niet op de een of andere manier missen, bijvoorbeeld in de deals die Holland Rijnland met de provincie gaat maken over de verdeling van gelden op deze terreinen. Ik besef overigens dat dit niet direct consequenties heeft voor de tekst van de zienswijze, maar dit punt willen wij toch nog graag benadrukken. Met de zienswijze zelf kunnen wij instemmen.

De **voorzitter**: Velen van u hebben het zogeheten cafetariamodel genoemd: niet betalen voor wat je niet krijgt. Daar is in het algemeen bestuur van Holland Rijnland een aantal malen over gesproken. Wij hadden de harde toezegging gekregen dat dit aan de orde zou komen in de juli-vergadering van het AB. Er is vandaag een DB-vergadering geweest van Holland Rijnland. Daarin is besloten om die discussie te verschuiven naar de vergadering in oktober. Daar is het college niet blij mee. Er wordt gezegd: we hebben het zo druk gehad met begrotingsstukken, de interne reorganisatie en de bezuinigingen dat we hier niet aan toegekomen zijn. Wij hebben als Voorschoten wel gezegd dat wij willen dat die discussie over het cafetariamodel gevolgen kan hebben voor de begroting voor 2017. Ik denk dat wij niet in een situatie moeten worden gemanoeuvreerd waarin de discussie over het cafetariamodel naar achteren verschuift, zodat het effect daarvan geen rol meer kan spelen in de begroting voor 2017, maar pas actueel wordt in de begroting voor 2018. Dan zouden we immers, om die term te gebruiken, een beetje in het pak genaaid zijn; ik zeg dat maar even heel populair. Ik denk dus dat het verstandig is om dit in de eerstkomende vergadering van het algemeen bestuur – uit mijn hoofd zeg ik: begin juli – nadrukkelijk zo neer te zetten en om te zeggen dat wij eraan blijven vasthouden dat de discussie over het cafetariamodel op een zodanig tijdstip wordt afgerond dat die nog betekenis en gevolgen kan hebben voor de begroting voor 2017. Het lijkt mij belangrijk om dit zo aan de vork te prikken.

Wat het juridische punt betreft: als je deelneemt aan een gemeenschappelijke regeling, is het nu eenmaal zo dat die uitgaven uiteindelijk verplichte uitgaven zijn, zoals dat heet. Als je op een gegeven moment echt zou zeggen dat je dit niet meer wilt, is er eigenlijk maar één weg, namelijk uittreden. Het is immers inherent aan een gemeenschappelijke regeling dat daarbij sprake is van verplichte uitgaven, maar ik hoop dat het niet zover hoeft te komen.

De heer Riphagen vindt het goed dat de begroting smarter is geformuleerd. Daar is ook heel nadrukkelijk op gestuurd. Hij pleitte ervoor om op een georganiseerde wijze in den brede meer invloed te verkrijgen op gemeenschappelijke regelingen. Wij hebben natuurlijk het rapport van de Rekenkamercommissie over verbonden partijen. Ik denk dat dat rapport eigenlijk al antwoord geeft op die problematiek. Mevrouw Lamers is daar altijd heel scherp op: als er een vergadering is van verbonden partijen, zorg er dan voor dat de raad of de commissie waar mogelijk van tevoren weet wat de agenda is en wat er aan de orde is, zodat de raad daarop invloed kan uitoefenen. De intentie is ook dat na afloop van zo'n vergadering wordt teruggekoppeld om aan te geven wat er gebeurd is; zo gaat het ook vaak. Dat is ook een van de aanbevelingen in het rapport van de Rekenkamercommissie over verbonden partijen.

De opmerking van de heer Zoetemelk over het cafetariamodel is al besproken. Hij stelde ook het interessante punt aan de orde van de verhouding tussen Holland Rijnland en de Leidse regio. Wij hebben als college weleens gezegd dat je die een beetje kunt zien als communicerende vaten: als het vat van de Leidse regio voller wordt, zou het niveau in het vat van Holland Rijnland kunnen dalen. Er zijn op dit moment echter natuurlijk nog een aantal onderwerpen die te groot zijn voor de schaal van de Leidse regio. We moeten ons wel realiseren dat er geweldig is bezuinigd, met name in de meer beleidsmatige activiteiten van Holland Rijnland, want er is een bezuiniging opgelegd van 25%; die bezuiniging is ook gerealiseerd, eigenlijk op een klein deel van het budget. Een van de grootste moten in de begroting is immers het Regionaal Bureau Leerplicht. Dat is een concrete uitvoerende taak. Daarop is niet bezuinigd. Dat betekent dat het totale bezuinigingsvolume eigenlijk is gevonden bij de beleidstaken. Uit mijn hoofd zeg ik dat daar misschien nog tien formatieplaatsen zijn, waarbij met name lobbyactiviteiten belangrijk zijn. Je ziet bij Holland Rijnland dus de ontwikkeling dat men ook praktisch een aantal uitvoeringstaken oppakt, ook de 3 D's, en dat de beleidstaken gaan afnemen. Ik denk dat de conclusie op een termijn van één of twee jaar zeker niet zal worden dat de Leidse regio zo relevant is geworden dat Holland Rijnland stopt, maar het is goed om die balans in de gaten te houden. Je moet inderdaad oppassen dat je geen dingen kwijtraakt die wel goed lopen, want daar heb je als gemeente alleen maar last van. Het is goed om die balans en die mix heel zorgvuldig met elkaar in de gaten te houden.

Volgens mij waren dat de belangrijkste reacties op de gemaakte opmerkingen. Wij hebben binnenkort de vergadering van het AB. Het is goed om in onze zienswijze met name op het punt van het cafetariamodel nog even gas te geven om duidelijk te maken dat wij daar als Voorschoten heel strak in zitten.

Kan de raad zich vinden in deze conclusies? Ik constateer dat dat het geval is. De zienswijze is dus aldus vastgesteld.

13. Zienswijze ontwerpbegroting 2017 RDOG (raadsregistratienummer 5285)

De **voorzitter**: U hebt gezien dat de zienswijzebrief na de bespreking in de commissie is aangepast.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de vergadering van de commissie Mens en Samenleving is toegezegd om aan de RDOG te vragen om signalen af te geven als de dienstverlening onder het geambieerde kwaliteitsniveau duikt. Nu is toegevoegd dat wij ons afvragen of de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening niet in het gedrang kan komen. Dat is mooi; ook daarover hebben we het in de commissievergadering gehad. Onze expliciete vraag was echter of er kan worden gevraagd of de RDOG een signaal afgeeft op het moment waarop dat dreigt te gebeuren. Het gaat er dus niet alleen om dat wij ons zorgen maken. Wij hebben gezegd: als je iets wilt weten, moet je ook openstaan voor die signalen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik dank mevrouw Lamers voor deze verduidelijking. Ik denk dat we het iets kunnen verduidelijken in die zin dat we inderdaad ook vragen of men actief een signaal wil afgeven als men het idee heeft dat de kwaliteit beneden het geambieerde niveau gaat zakken.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de raad met deze aanvulling instemt met de zienswijze.

14. Bekrachtiging geheimhouding

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

15. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank de raadsleden voor hun inbreng. We hebben vanavond een aantal belangrijke besluiten genomen; dat geldt zeker voor de Woonvisie en de jaarrekening. Ik wens u nog een goede avond.

De **voorzitter** sluit om 22.42 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 7 juli 2016.

De griffier,

Raadsvergadering 9 juni 2016

De voorzitter,

